

Hongkong, 18 (A.A.) — Çin kuvvetleri dün Japonlar için çok vahim olan kanlı bir muharebe. den sonra Hua-Sien şehrini zapt etmişlerdir. 18 tayyarelik Çin filosu Sinkiedeki düşman mevzi. lerini bombardıman etmiş ve ağır zayıat verdirmiştir.

Ruzvelt'in yeğeni tayyare ile düşüp öldü

Meksiko, 19 (A.A.) — Amerika Cumhuriyetinin yeğeni Daniel Ruzvelt, dün idare ettiği tayyare ile düşmüştür. Daniel Ruzvelt ve tayyarede bulunan bir kadın yolcu ölmüşlerdir.

Fransa Hariciye Nazırının izahatına göre

Hatayı cebren işgal niyetinde olmadığımıza dair teminat verdik

Bone, mebusan meclisi hariciye encümeninde siyasî vaziyeti anlat

Paris, 19 (A.A.) — Hariciye Nazırı Bone mebusan meclisi hariciye encümeninde enternasyonal vaziyet hakkında uzun izahat vermiştir:

Bone, Alicante'de mevkufl bulunan Fransız konsolosu ile komünist Fransız mebusu Tillonun yakında tahliye olunacaklarını söylemiş ve Fransa ile İspanya arasındaki ihtilâflı meselelerin halledildiğini görmek arzusunda bulunmuştur.

Sonra, Fransız ve İngiliz hükümetlerinin son haftalar içinde gayretler sarfettiklerini ve sulh teşkilâtı vücuda getirmeye çalıştıklarını anlatmış,

Fransız Hariciye nazırı Bone

bu gayretlerin daha şimdiki mesut neticeler vermiş olduğunu söylemiş ve Fransız hükümetinin teşebbüslerini bildirmiştir.

Polonya hakkında demiş ki:

Fransa, Polonya - Fransız tıfakını ötedenberi siyasî esaslarından biri olarak tanımıştır. İngiltere ile Polonya'nın karşılıklı yardım taahhümlerini teyit etmelerinden dolayı bir sevinç duymaktayız. Bu yardım şartlarını Fransa kumeti tamamiyle tasvip eder. Bone, Fransanın Yunanistan

(Devamı 8 incede)

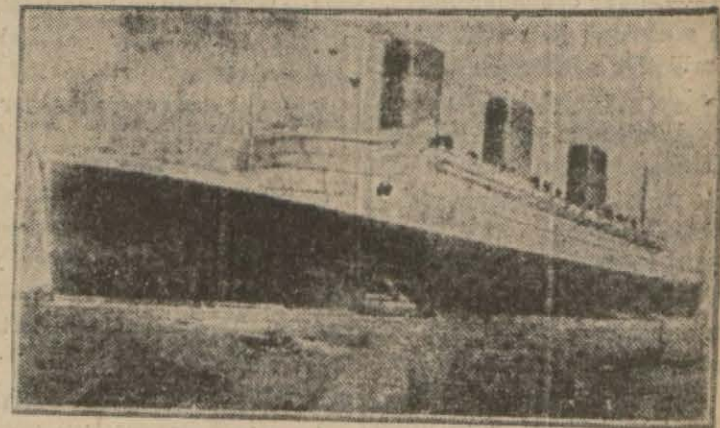
"Paris,, Transatlantiğine sũikast yapıldı

Amerika sergisine 25 milyonluk eşya götürecek vapur Havr limanında battı

Alman Devlet Reisi Hitler

Bugün 50 nci yıldönümü kutlanıyor

Bugün Alman Cumhurbaşkanı Hitler elli yaşına basıyor. Bu münasebetle Almanyada büyük gençlikler yapılacaktır. Führerin memlekete olan büyük hizmetleri her tarafta minnet ve şükranla anılmaktadır. (Devamı 8 incede)

Sulbasten kurtulan "Normandi"

(Yazısı 8 incede)

Mareşal Fevzi Çakmağın Kerimesi Ayşe Muazzez hazin merasimle gömüldü

Ayşe Muazzez'in Taahhüt edenleri

(Yazısı 8 incede)

Hükümetimizin İngiltere ile müzakereleri

Müzakere tam bir anlaşma ile neticelendi

Anlaşmanın teferruatı hakkında bugün malûmat bekleniyor

Dün akşam geç vakit memnuniyetle öğrendiğimize göre İngiltere ile Türkiye arasında siyasî mahiyette bir anlaşma akti için bir müddettir cereyan eden müzakereler müsbet bir neticeye varmıştır.

Başlangıcı Millî Şef'in Başvekil sıfatıyla Londra'ya yaptığı ziyaret zamanlarına çıkarılabilecek olan bu anlaşmanın, başka siyasî hâdiselerin doğduğu bir zamanda oluşu ona dünya sulhuna hizmet bakımında da müstesna bir kıymet kazandıracaktır.

Romanya ve Yunanistan devletlerini herhangi taraftan bir tarruz karşısında İngilterenin de müdafaaya iştirak için yakınlarda teminat verdiği ve bu teminatın Türkiye'ye bağlılıkları olan iki devlete taallük etmiş olmasının nasıl bir kıymet aldığı malûmdur.

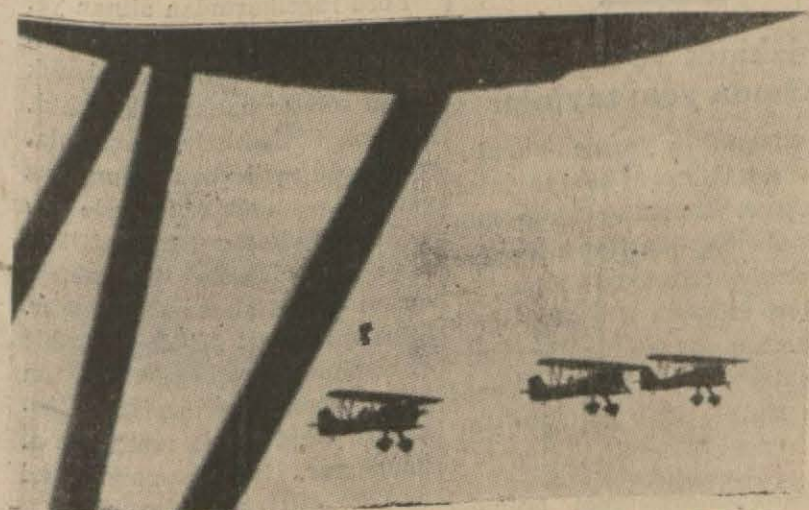
Hükümetimizle yapılan anlaş-

ma, mahiyetçe ayrı olmakla beraber, Yakın Şarkta esaslı bir sulh cephesi kurmaya matuf ve tahminlere göre İngiltere - Romanya - Yunanistan arasındaki anlaşmaya Türkiye de iştirak etmiş bulunmaktadır.

Ancak yanlış bir tefsire yer bırakmamak için ahvale vakıf olanlar şu noktayı tebarüz ettiriyorlar:

Türkiyenin dahil olduğu kombinizon sulh kombinizonudur ve Türkiyenin şimdiye kadar aktettiği karşılıklı sulh ve dostluk bağlılıkları için icabında hasredeceği kendi kuvvetini gene icabında kendi ihtiyariyle artırmış olmaktan ibarettir. Hasılı muayyen devletlere karşı kurulmuş bir cephe mahiyeti yoktur. Ortada sadece kendi sulhumuzla beraber umumî sulhun muhafazasına hizmet edici bir tedbir vardır.

7 tayyarelik bir hava filomuz Tahrana vardı

Tayyarelerimizin bir uçuş esnasında

Tahran, 19 (A.A.) — Pars Ajansı bildiriyor: 7 tayyareden müteşekkil olan Türk filosu dün Tahran tayyare meydanına varmıştır. Filo Zand

Belediyede 250 memur açıkta kalıyor

Haber verildiğine göre Haziran dan itibaren belediye kadrosunda 250 ye yakın memur açıkta kalacaktır. Bu memurların 130 zu muhasebe teşkilâtında çalışmaktadır.

Açıkta kalacaklar yeni kadroda tasarruf edilen memuriyetlere ve münhallere sırası geldikçe tayin edileceklerdir. Tamamiyle açıkta kalacak olanlara tazminat verilip verilmeyeceğinin de henüz tekarriir etmediği söylenmektedir.

Tokyoya mesaj gönderilmeyecek

Vaşington, 19 (A.A.) — Amerikanın, Berlin ve Romaya gönderdiği mesaja mümasil Tokyoya bir mesaj göndermeyeceği riya-seticumhur sarayından ve hariciye nezaretinden bildirilmektedir.

Ceza gören esnaflar

Ceza listesinde hangi esnafın isimleri var

(Yazısı 2 incede)

Göğüs göğüse bir muharebeden sonra

Çinliler Kaifeng şehrine girdiler

Jadonlar 3400 ölü bıraktılar

(Yazısı 8 incede)

Bulgarca Dnes gazetesi-
nin bir makalesiBulgaristan Türki-
yenin samimi dost-
luğuna güveniyor

Bulgar Başvekili Köseivanofun resmi organı Dnes gazetesinin 13 tarihli sayısında Bulgaristan ve beynelmilel hadiseler isimli başmakalede deniliyor ki :

"Tarihi ve hayatı günler yaşıyoruz. Büyük Harpten bugüne kadar Avrupa bu kadar büyük gerginlik ve huzursuzluk anları yaşamamıştır. Milletler yeni bir harbin düşünceleri karşısında titreyiyor. Herkes süratle silâhlanıyor. Bu derece büyük huzursuzluk anlarında Bulgaristan komşuları ve büyük devletlerle olan dostluk tesriki mesaisi ve kendi sulh siyasetine devam ediyor.

Gospodin Köseivanofun dış siyaseti şimdi kıymetini takdir ettirmeye başlamıştır. Bu siyaset durediş ve vatanperveranedir ve sergüzeştilerle başkalarının peşinde sürüklenmeye düşman - dr. Gospodin Köseivanof Bulgaristanın dış siyasetini sulh yolunda anlaşıma tesriki mesaisine doğru götürmüştür. Bulgar siyaseti nin hüsnünüyet ve samimiyeti komşuları ve büyük devletler tarafından tam manasıyla anlaşıl- mıştır.

Avrupadaki buhran ve gerginlik vazifelerine sükunetle devam eden Bulgar milletini heyecana sürüklemeyecektir. Çünkü, Bulgaristan tecrübe edilmiş bir vaziyette bulunmuyor. Bulgaristan, Türkiye ve kardeş Yugoslavya - nın kıymetli ve samimi dostluk - larına emniyetle istinat ediyor. Türkiye ve Yugoslavya ile Bulgaristanın imzaladığı ebedi paktla - rın ehemmiyet ve kıymeti bugün kü gibi buhranlı anlarda daha vâ - zih anlaşılıyor.

Balkanların üzerinde dolayan karanlık bulutlar bu paktlar sa - yesinde dağıldı ve Balkan millet - leri arasındaki münazaar bütün meselelerin sulh yoluyla anlaşıl - rak düzeltilmesi ve tesriki mesai yi temin imkânı hazırlandı.

Bu paktları, Selânikte imzala - nan tarihi anlaşma takip etti. Bu anlaşma, Bulgar ordusuna hürri - yet ve gururunu iade etti. Bal - kanlı milletler arasında müteka - bil emniyetin tesisini ifade eden Selânik anlaşması, son seneler içinde Bulgaristanın takip ettiği dostluk ve ebedi anlaşma siya - setine medyundur.

Millî bir darbimesel "Dostluk icabında anlaşılır", diyor. Böyle buhranlı günlerde bu hakimane söze reel manasını vermek icap eder.

Bulgaristan, Köseivanof hükü - metinin teberrür ettirdiği dış po - litika yolundan inhiraf etmesi - zin yürüyecektir. Çünkü, Bulga - ristan için daha mesut ve aydın istikbal bu yoldadır.

Yün iplikler

Piyasada yün iplikleri üzerin - de yapılan hilelerin kati olarak önüne geçilmesi kararlaştırıldı. Bu yolda yakında ticaret odası meclisi bir karar verecektir. Mec - liste elde işlemeğe yarayan yün ipliklerinin bir çiledeki sıklet ve uzunlukları tesbit edilecek, her tarafta bu ölçülere göre satışlar yapılacaktır.

TAKVİM	Perşem.		Cuma	
	20 NISAN		21 NISAN	
	30 Sefer		1 Rebiül'ev.	
	164 Kasım		165 Kasım	
Vakitler	Vasa.	Ezan!	Vasa	Ezan!
Güneş	5 13	10 20	5 12	10 18
Gölge	12 13	5 20	12 11	5 19
İkindi	16 00	9 03	16 00	9 06
Akşam	18 54	12 00	18 55	12 00
Vatân	20 31	1 39	20 33	1 39
İmsak	8 24	8 31	8 22	8 28

ŞEHİR İÇİNDE

Okul kitapları

Bu yıl eylül sonuna kadar tamamlanacak

Maarif Vekâleti bu sene ilk iş olarak okul kitaplarının vak - tinde yetişmesini temin için fa - aliyete geçmiştir. Basın direk - törülüğü, hangerinin tadil edil - meden bastırılacağını tesbit et - mektedir. Okuma kitaplarını yeniden yazmak üzere teşekkül eden orta tedrisat okuma kitabı hazırlama komisyonu faaliyetine devam etmektedir.

Bu sene kitaplarda umumi bir değişme yapılması da muh - temeldir. Bunların değişmele - rini ve yeniden yazma işini ü - zerine alanlar kitapları kısa bir zamanda hazırlayarak vekâlet talim terbiye heyetine vermiş bulunacaklardır.

Mevcut kitap dağıtma teşkil - atı da takviye edilecek, yeni - den bazı merkezler tesis edile - cektir.

öğretmenlere yük -
selme imkânları
veriliyor

Maarif Vekâleti bir tali - matname hazırlamağa başladı

Maarif Vekâleti lise öğretle - rinin yükselme imkânlarını tem - nin maksadıyla yeniden bazı mühim teşebbüslere girişmiş bulunmaktadır.

Lise öğretmenlerinden mes - leklerinde uzun yıllar faaliyet göstermiş ve ihtisas sahibi ol - dukları derslerde eser yazmış olanlar arzu ettikleri takdirde imtihanla doçent ve profesör ola - bileceklerdir.

Bu hususta Vekâlet Üniversi - te rektörlüğü ile temas ederek bir talimatname tesbit etmek - tedir.

Maarif Müdürü Terkosa gidiyor

Terkosta yapılacak olan yeni köy yatı okulunun bina vaziyeti etrafında tetkikler yapmak ü - zere maarif müdürü Tevfik Kut bugün Çatalcaya gidecektir.

Bir tayin

Gegenlerde vefat eden İstan - bul Sağlık Kurumu doktorların - dan Bay Hamdi Kasımın yeri - ne Provantoryom ve Sanator - yom doktorlarından Salt tayin edilmiştir.

Birlikmiş kıdem zamları

İstanbul vilâyeti ilk tedrisat öğretmenlerinin kıdem zamlar - ını vermek üzere yeniden bazı formüller bulmuştur. Büt - çede yapılacak münakale ve ma - arif tasarruflarının bu parayı ödeyebileceği ümit edilmekte - dir.

Dolmabahçe
Stadyumu

Dolmabahçe yapılacak stad - yoma seyircilerin kolayca gide - bilmeleri için Maçkadan Küçük - çiftlik parkı önünden Dolmabah - çe tramvay hattı temdit edile - cecektir. Bundan başka Sarayla cami arasındaki sahaya da mo - dern bir iskele yapılacaktır. Bu iskeleye Şirketi Hayriye ve Ka - dıköy vapurları yanaşacaklardır.

Vali dün akşam gitti

Vali ve belediye reisi doktor Lutfi Kırdar dün akşamki trenle Ankara'ya gitmiştir. Kendisine vali muavini Hüdaî Karataban vekâlet edecektir.

Vali AnkaradaBelediyeler Ban - kasından yapılacak istikraz me - sesisi ile belediyenin diğer işle - rini takip ve intaç edecektir.

Ceza gören esnaflar
Ceza listesinde hangi
esnafın isimleri var ?

Belediye daimi encümeni ta - rafından yeniden birçok esnaf hakkında para cezası verilmiş - tir. Yirmi lira para cezası öde - yecek olanlar şunlardır:

İstiklâl caddesinde 234 nu - maralı dükkânda tuhafiyeci No - bar, şapkacı Nikoî, Sultanha - mamda şapkacı İsrail, Sultan - hamamda manifaturacı Behar Keresteciyan, tuhafiyeci Kenan Yeniciami caddesinde tuhafiyeci Mayer Yako, Eminönünde Mey - dancıkta kumaşçı Topuzoğlu, Bahçekapıda tuhafiyeci Güllü - zar M. Yanes, Galatada Ke - mankeş caddesinde tuhafiyeci Pinto, Galatada Necatibey cad - desinde Daviçe Aron, Sultan - hamamında tuhafiyeci Nesim, Mahmutpaşada tuhafiyeci Bay - ram, İstiklâl caddesinde mani - faturacı Karamanoğlu, Perik - li Hristiti, şapkacı Eriñili, Te - pebaşında Lala birahanesi kar - şısında şapkacı Fıruza, Galata - saray karşısında gömlekçi Zara Yanos, Beyoğlunda Balıkpa - zârında yağıcı İlyâ.

On lira para cezası verecekler de şunlardır:

Köprü altında manav Asador, Mahmutpaşada 51 numaralı dükkânda manifaturacı Meh - met, Mahmutpaşada Aynacılar çarşısında tuhafiyeci Mustafa, Mahmutpaşada kavaf Viçen A - gopyan, kunduracı İlyâ Roman, Sirkeci'de Hamidiye caddesinde tuhafiyeci Filora, Mahmutpaşa - da İrfaniye sokağında kundu - racı Yervant.

Beş lira vereceklerin isimle - ri:

Beşiktaşta Ortabahçe'de ka - sap Halil, Karaköyde Lalaşahin caddesinde kasap Sabri Çevik, Pangaltıda Bilezikçi sokağında Kırkor, Karaköyde kasap Ha - san, Feriköyde Baruthane cad - desinde bakkal Ethem, Şişli'de Silâhşor caddesinde kasap Mi - ço, Beyoğlunda Ergenekon cad - desinde kasap Lambo, Çember - litaşta Vezirhan caddesinde seb - zeci Mehmet, Uzunçarşıda yağıcı Hasan, Kadıköyde Söğütöğüş - mede bakkal İbrahim, Beşiktaş - ta Şehit Asım caddesinde kasap Mustafa Nuri, Kadıköyde Yel - değirmeninde Karakol sokağın - da bakkal Refail.

Deniz kooperatifi umumî heyeti
dün toplandı

Denizbank kooperatifi umumî heyet toplantısı dün saat 14 te Tophanedeki muhasebe binası sa - lonunda yapılmıştır.

Kooperatifin ilk defa olarak ge - çen yıl 11 bin küsur lira zarar et - tiğinden bilançolar ve senelik he - saplar umumî heyet tarafından tasdik edilmemiş, bunların tet - kiki istenmiştir. Bu talep üzerine

Baha, Abdullah, Sadi, Cemal ve Şerafettinden mürekkep beş ki - şilik bir heyet seçilmiştir. Heyet bir ay zarfında kooperatifin bü - tün hesaplarını gözden geçire - cek ve 19 mayısta yapılacak fev - kalâde içtimada umumî heyete arzedecektir. Yeni idare heyeti seçimi de o gün yapılacaktır.

Ruhsatsız evler

Belediye tarafından yıkılmalarına karar verildi

Sarıyerde Yenimahallede Tor - rik sokağında 21 numaralı evin üzerine ruhsatsız olarak kat il - lâve edilmiş, belediyece o ev sahibine tebligat yapılarak bu - nun yıkılması bildirilmiştir. Sahibi yıkmadığı için beledi - yece hedmedilecektir.

Bundan başka Sultanahmet - te Tevkiyhane sokağında gene ruhsatsız olarak yapılan iki ba - raka ile Paşabahçe'de Sultanîye mevkiinde bir baraka, Beykoz - da Karadağ sokağında Halil oğ - luna ait bina, Beykozda Çayır mevkiinde Hünkâr iskelesinde bir numaralı ahırın üzeri de ruhsatsız yapıldıklarından yı - kılacaklardır.

Beyoğlunda Tünel sokağında 18 numaralı bina ile Beylerbe - yinde Abdullahaga mahallesin - de 47 numaralı balıkthane, Ha - licioğlunda Abdüsselâm cadde - sinde Kilise sokağında 18 num - aralı bina maili inhidam olduk - larından yıktırılacaklardır.

Bir fotoğrafçı bir kahve -
ciyi yaraladı

Dün Çemberlitaşta bir yara - lama vakası olmuştur: Kahveci Halil ile fotoğrafçı Ahmet eskidenberi arkadaşlardır. Evvelki gece kahvede oyun oynarlarken Halil Ahmetten ala - cağının 317 kuruş olduğunu söylemiştir. Ahmet ise borcu - nun 200 kuruş olduğunu, fazla para vermeyeceğini bildirmiş - tir.

Dün sabah bu alacak mesele - si gene ortaya çıkmış, Ahmet fazla yazdığını söylemiş, bu yüzden aralarında kavga çı - kmış, Ahmet makasla Halili iki yerinden ehemmiyetli surette yaralamış, kaçmıştır.

Yaralı hastahaneye kaldırıl - mış, sokağa attığı kanlı makas çöpçü tarafından bulunup Ha - lilin karısına verilmiş, o da po - lise teslim etmiştir.

Laborantların toplantısı
geri kaldı

Türk Laborantları Cemiyeti dün akşam Eminönündeki Hal - kevinde senelik toplantılarını yapacaklardı. Ekseriyet olma - dığından içtima 3 - 5 - 939 tari - hine kalmıştır.

Yeni terimler

Yeni ders yılına kadar tesbit edilecek

Maarif Vekâleti lise ve orta okul öğretmenlerinden müte - şekkil bir komisyonu yeni ter - imlerin tetkikine memur et - mişti. Terimlerden değişecek - ler tesbit edilerek öğretmenle - rin fikirleri de alınmak üzere kendilerine bildirilmiştir. Ve - kâlet gelen cevapları tasnif et - miştir.

Yakında bu komisyon tekrar faaliyete geçerek kat'î terimleri kararlaştırarak ve önümüzdeki tedris yılından itibaren başla - mak üzere okul kitapları bun - lara göre tadil edilecektir.

Şehir mütehassısı geliyor

Şehir mütehassısı Prosttan dün belediye bir telgraf gelmiştir. Prost yakın bir zamanda hare - ket edeceğini bildirmiştir.

Buğday çeşnisi
değiştirilecek mi?

Toprak Mahsulleri Ofi - sinde mühim bir tecrübe yapıldı

Toprak mahsulleri ofisi dün zahire borsasında buğday çeşni - sini değiştirmek yolunda mühim bir tecrübe yapmıştır. Malûm ol - duğu üzere şimdiye kadar ofis değirmencilere ve kırmacılar - a sattığı buğdayların üçte birini sert ve üçte ikisini yumuşak ola - rak verirdi. Bu halita piyasadaki satışlar üzerinde bir mikyastı.

Halbuki yapılan tetkikler bu çeşninin ekmeğe kalitelerini yük - seltecek şekilde değiştirilmesi mümkün olduğunu göstermiştir.

Dünkü tecrübeye sert buğday nisbeti üçte birden beşte bir e - dirilmiş ve tabiatile yumuşak buğ - dayların nisbeti çoğaltılmıştır. Bu suretle fiyatlarda hiç bir fark olmamakta, fakat buğdaylardan yapılacak unlar ve dolayısıyla ek - meklerin kalitesi yüksek olmak - tadır. Ofis bu şekilde bir kaç tec - rübe daha yapacak ve muvafık göreceği yeni bir kaliteyi satış - larda esas olarak kabul edecek - tir.

Bu suretle bugün yediğimiz ekmeğin fiyatı artmadan çok da - ha güzel bir kalitede imali müm - kün olacaktır.

Denizbank ve Denizyol -
larında yeni tayinler

Denizbankın yerine kurula - cak teşkilâtta yeni bazı tayinler olmuştur. Limanlar umum mü - dürü olacak olan Raufi Manyas - ın muavinliğine İzir liman iş - letmesi müdürü Haşmet, deniz yolları umum müdürü İbrahim Kemalin muavinliğine de Yusuf Ziya Kalafatoğlu getirilmiştir - dir.

Deniz yolları umum müdürü İbrahim Kemal Ankaradan şeh - rimize gelerek henüz yeni vazife - si kendisine tebliğ edilmedi - ğinden Üsküdar tramvayları müdürülüğü vazifesini ifada de - vam etmeğe başlamıştır. Bu - günlerde Denizbank umum mü - dürü Yusuf Ziya Erzine Ziraat Bankası meclisi idare reisliği vazifesi hakkında tebligat yapı - lacaktır. İbrahim Kemal de De - nizbank umum müdürülüğü yeni teşkilât kuruluncaya ka - dar vekâleten yapaacaktır.

11 vapur siparişini alan İn - giliz Swan Hunter firmasının şehrimizdeki mümessili dün Yusuf Ziya Erzini ziyaret etmiş - tir.

GÜNÜN
AKISLARICumhurreisimizin
Spora alâkası

(Yazan: HİKMET MÜNİR)

CUMHURREİSİMİZ Büyük İnönü geçen Pazar An - karaStadına şeref vererek bir futbol maçını sonuna kadar dik - katle takip buyurdular. Aktif bir asker olmanın verdiği ciya - dete, at sporuna olan hususi me - rakımı ilâve ettiği şevkle öte - denberi gözümüzde birinci sınıf bir "Sportsman" olarak da yer almış bulunan Reiscumhuru - muzun bu kıymetli alâkasını gençlik ve dinçlik hayatımızın ilerisi için bir işaret saymak isa - bet olur.

Güzide Şefimizin, maçı sey - rettigi müddetçe, her hafta her yerde memleketin on binlerce halkını stadlara sürükleyen di - namik heyecanın derecesini bir kere daha takdir buyurdukları - na şüphe yoktur. Bu itibarla spora karşı beslenen umumi alâ - ka, elbette ki lâik olduğu mü - zahareti görecektir, onu millî can - lılık ve hareket yolunda gittik - çe daha şümüllü istifadeler te - minine mazhar kılacaktır.

Milletimizin canlı ve cesur ruhu, esasen hareketi sevmiştir. Spor sahasında girişilecek her türlü teşebbüs, usul dairesinde daima verimini arttıracaktır. Ve bu verim, neslimizi bir teviye düzeltip kuvvetlendirmektey - ken, millî vazifelerimizi en elve - rişli bir şekilde görebilecek bir seviyeden ayırmıyacaktır.

Memleketin her köşesinde bu - günkü ilâve olarak yapıla - cak halk jimnastikhaneleri, a - çılacak stadlar, kolaylıkla te - min ve organize edilecek deniz ve hava sporları, memleket mü - dafaasıyla yakından alakalı bi - rer hayırlı teşebbüs olacaktır.

Cumhurreisimizin, Cumhuri - yet neslinden başlıyarak bütün memleket halkına elzem gör - düğü bu faaliyeti teşvik buyu - ran herhangi iltifatı karşısında takdir ve heyecanımızı açığa vurmaktan geri kalmıyacağız.

Gümrükten hile ile
geçen mallar

150 tona yakın malzeme geçmiştir

Ford fabrikasından alman ye - ni malları hurda gibi gümrükten geçiren ve bu suretle kaçakçılık yapan sebeke hakkındaki tahki - kat çok ilerlemiştir. Kaçakçıla - rın hurda mallardan alman az gümrük resminden istifade ile büyük menfaatler temin ettikle - ri ve aynı nisbette de hazineyi zarara uğrattıkları anlaşılmıştır. Kaçakçılara ait iki depo ve bir ev basılmış, buralarda 60—70 ton kaçak otomobil levazımatı ve lâstik - likleri yakalanarak müsadere o - lunmuştur. Uzun zamandanberi bu kaçakçılığı yapanların güm - rükten 150 tona yakın yeni mal - zemeyi hurda diye geçirdikleri meydana çıkarılmıştır. Şimdi 60 —70 tondan geriye kalan mallar aranmaktadır. Yakında tahkikat bitirilerek suçlular adliyece veri - leceklerdir.

Bir İngiliz askerî tayya -
resi geliyor

Tunustan Romanya'ya giden bir İngiliz askerî tayyaresi cu - martesi günü Yeşilköye gelecek ve kısa bir müddet tevakku - f ederek benzin aldıktan sonra yo - luna devam edecektir. Tayya - rede İngiliz hava erkânharbi - yesine mensup bazı yüksek rüt - beli zabıtlar vardır.

Yeni Yugoslav devleti nasıl olacak? Başvekil yakında bir anlaşmaya varılacağını söylüyor

Belgrad, (Hususi) — Yugoslav Başvekil Dragiše Isvetkoviç ile Hırvatlar lideri Doktor Maček arasındaki müzakereler devam ediyor. 8 Teşrinievvel 1937 senesinde eski başvekil Stoyadinoviç muhalif partiler reisleriyle doktor Maček arasında imzalanan anlaşma bu müzakerelerde esas itti-haz edilmiştir.

Hırvatlar, kanunuesaside yapılacak tadilatta ısrar etmektedir. Eski kanunuesaside yalnız bir (Yugoslav milleti) nden bahs olunuyordu.

Hırvatistana muhtariyet verilin

ce bu madde hükümünden düşmek-tedir. Mülki taksimat meselesin-de iki taraf müşkülata uğramak-tadır. Etnik hudutların çizilme-si hususunda bir karara varılabil-mesi için iki tarafın fedakârlıkta bulunması lâzımdır.

Hali hazırdaki dokuz Banlğa ayrı-lan ve mülki taksimatı etnik un-surları nazarı itibare alınmayan Yugoslav devleti içinde karışık ol-larak yaşayan Sırplarla Hırvatlar ve Bosnalılar hudutlarla birbirin-den ayırmak zor bir meseledir.

Sırp-lar Bosna müslümanlarını kendilerinden addetmekte, Hırvat-lar da buna itirazda bulunmakta-dır. Hırvatlarla Sırp-lar arasında yapılacak anlaşma esaslarına göre Slovenlerle anlaşmaya kolaylıkla varılabilecektir. Şimdilik, her iki taraf yapılan teklifleri tetkik et-mektedir.

Başvekil Isvetkoviç, yakında muhakkak surette bir anlaşmaya varılacağını Zagrebte gazetecile-re söylemiştir.

Son hadiseleri tahlil eden bir İngiliz gazetesi diyor ki: Yeni müdafaa cephesi

Türkiyenin müzaheretini de ihtiva etmelidir

Dünkü posta ile gelen İngiliz-çe gazetelerden "Observer", in-meşhur siyasi muharriri L. Gar-vin'in mühim bir makalesi görü-l-mekteydi.

Türkiyenin "Büyük Devlet", sı-fatını tahlil ve son hadiselerdeki ehemmiyetli mevkinin tebarüz et-tiren bu makale, Arnavutluk dar-besile husule gelen gergin ve teh-likli vaziyeti tahlil ettikten, Le-histan, Yunanistan, ve Roman-ya-yaya verilen teminattan bahset-tikten sonra diyor ki:

"Bu teminatların esas kıymeti bir diğer çok kuvvetli unsurun iş-tirakiyle iki misli artmaktadır. Ge-rek Avam, gerek Lortlar kamara-larında ve aynı suretle Fransada kuvvetle tahmin edildiğine göre, bazı muayyen tefferruat tesbit edil-dikten sonra, Türkiyenin yeni mü-tekabil müdafaa sistemine res-men iştiraki bildirilecektir. Türki-ye, bütün bu sisteme mübrem ol-an bir köşetaşıdır. Türkiye Av-rupa ile Asya arasındaki efsanevi Boğazlara malik, Karadeniz met-haline hâkim ve dünyada misli bulunmayan kadim stratejik vaz-i-yete her iki cihetten hükmeden mevkiyle, bu işte bir büyük dev-let rolünü haizdir.

General Ismet İnönü ve onun muktedir arkadaşları idaresinde 17.000.000 nu geçen nüfusuyla Türkiye, hâlâ Kemal Atatürkün demir ruhiyle mücehhezdir. Ve as-lâ mağlûp edilemeyeceklerdir.

Hürriyetini Türklerden daha büyük bir fedakârlıkla ve daha ciddi müşkülleri yenmek suretiyle kazanmış bir millet gösterilemez. Ve gayesi, Balkan müttefikleri-nin gayesiyle beraberdir...

"Diğer cihetten Türkiye, Bul-garistana şarta muallâk bazı müsa-a-datta bulunması için Romanya nezdinde teşebbüste bulunacak el-verişli vaziyettir. Buna muvaf-fak olunduğu takdirde, Yugoslav-yanın istiklâli de yekpare bir su-rette tahkim edilmiş olur.

"Arnavutluk müstesna olmak üzere, Balkan Birliği Balkan hal-kının hürriyet ve statüsü için gay-rikabili nüfuz bir teminat haline getirilebilir."

Muharrir bundan sonra Rusya-nın vaziyetine geçerek şunu di-yor:

"Fakat bu arada göze alınacak

başka ve daha büyük bir vaziyet-var: Son birkaç hafta içinde mü-temadiyen söyledığımız gibi, Bal-kanların, Karadenizin ve Boğazla-rın emniyeti bahsinde Türkiyenin ve Rusyanın menafii hayatidir ve gayrimümkündür.

"Daha başlangıcındanberi her-kese güneş gibi âyan olmak lâzım gelir ki, yeni müdafaa cephesi, Türkiyenin tam mânasiyle müza-heretini havi olmalıdır. Fakat Şar-ki Avrupada bu ve bu gibi yar-dımlar, Rusyanın da tam teşriki-mesaisi olmadıkça temin edile-mez."

Karol ile Prens Pol Tuna üstünde görüşecek

Bükreş, (Hususi) — Romanya Kralı Karol ile Yugoslavya Kral-naibi Prens Polun Tuna üstünde bir Rumen yatında görüşecekleri bildiriliyor.

İki hükümdar umumî vaziyet i-le beraber Balkanlılar arasındaki münasebetleri ve Balkan pak-ti devletlerini alâkadar eden mese-leleri konuşacaklardır.

50.000 Bulgar çiftçisi Almanyaya gidiyor

Sofya, (Hususi) — Ziraat Na-zırı Bagriyanof'un gazetecilere söy-lediğine göre, Almanyada ziraat işlerinde çalışmak üzere 50.000 Bulgar çiftçisi Berline hareket et-mek istemektedir.

Nazırlar Meclisinin karariyle ilk parti olarak 5000 kişinin git-mesine hükümet müsaade etmiş-tir.

Doğu vapuru

Almanyada denize indirilen ve temmuzda limanımıza gelecek o-lan Doğu vapurunun makine mon-tajlarında bulunmak üzere birin-ci makinist Ziya ve ikinci maki-nist Hayri Almanyaya gitmişler-dir. Doğu vapurunun haziran a-ylında tecrübelerine başlanacak-tır. Vapuru buraya getirmek ü-zere Almanyaya gönderilecek kap-tan ve tayfaların listesi hazırlan-maktadır. 50 kişi kadar olan bu mürettebat haziran başında Al-manyaya gideceklerdir.

Son Haberler

İngiliz kralı 7 Haziranda Amerikaya gidiyor

Londra, 19 (A.A.) — Kral ve Kraliçenin Amerikaya 7 Haziran-dan 11 Hazirana kadar resmi zi-yarete bulunacakları ve bu müd-det zarfında B. Ruzvelt'in davet-lisi sıfatıyla Amerika hükümeti-nin misafiri olacakları dün Bu-ckingham sarayından resmen bil-dirilmiştir.

İstanbul Türkofis Müdürlüğü

Ankara, 19 (Hususi) — İstan-bul Türkofis müdürlüğüne İzmir müdürü Avni, Avninin yerine Newyork ticaret ateşesi Muzaffer tayin edilmiştir.

Ticaret müsteşarı Mustafa Nu-rinin iktisat teftiş heyeti reisliği-ne getirileceği doğru değildir.

Genyönkurul üyeliği

Ankara, 19 (Hususi) — Cum-huriyet Halk Partisi genyönkuru-lunda münhal bulunan üyeliğe genbaşkan karariyle Erzincan me-busu İskender Artun seçilmiş ve bugün toplanan genyönkurulda kendisini tuzuk hükmü mucibince muhasip üyeliğe ayırmıştır.

Lise muallimleri Profesör ve Doçent olabilecekler

Maarif Vekâleti üniversite ve yüksek mektep profesörlük ve doçentliklerinin münhasıran bu mekteplerden yetiştirecekleri ve-rilecek bir paye sayılmaması ve lise muallimlerinin kanun ve nizam yollarından üniversite ve yüksek mektep profesör ve doçentliği imtihanına girebilecek-leri hakkında mektep idareleri-ne şu tammim gönderilmiştir:

"Memlekette en yüksek ilim payesi olan üniversite ve yük-sek mektepler profesörlükleri münhasıran bunların asından gelecek olan doçent ve asistan-larımızın varacakları bir paye sanılmalıdır. Onlardan baş-ka ve gene meslek içinde bulu-nup yüksek ilim kabiliyeti gös-terenlerin, bilhassa lise mual-limlerimizin muayyen kanun ve nizam yollarından üniversite-nin ve diğer yüksek mekteple-rin doçentlik imtihanlarına her vakit girebileceklerini hatırlat-mayı lüzumlu görmekteyim.

Bilhassa genç arkadaşlarımızın bu hedefi daima gözünde tu-tarak bulundukları yerde ve va-zifede buna hazırlanmalarını beklerim. Genç Türk nesilleri-ni yetiştirmek ödevini üstüne almış ilim mensuplarının tale-belerinden önce kendilerini da-imi surette yetiştirmelerini ve mükemmelleştirmelerini pek tabii, hattâ zaruri bulurum. Eh-liyetin ve çalışmanın bir isbat yeri olan doçentlik imtihanları, memleketin en kıymetli ilim namzetlerini seçecek esaslı bir niyattır. Akademik kariyere girmek isteyen arkadaşlarımdan bu yolda azamî gayret bek-ler; ilim idealine yaklaşmakta önelerinin her suretle açık oldu-ğunu bildirmeyi bir vazife bi-lirim."

Hisar vapuru

Gegen sene büyük bir fırtınada Karadenizde batarak 21 kişinin boğulmasına sebep olan Hisar vapurunun denizden çıkarılması için çalışmalara başlanmıştır. Geyve kurtarma gemisi mütehas-sıslar ve dalgıçlarla Tavşanada-sına gitmiştir. Şimdiye kadar ge-minin iki kazan sağlam olarak çıkarılmıştır. Hisarın bütün ak-samı parça parça çıkarılacaktır. Deniz Ticaret müdürlüğü memur-ları da çıkarma işine nezaret et-mektedirler.

Macar Başvekiline verilen ziyafette Musolini bir nuiuk söyledi Cumartesi günü İtalyan-Yugoslav görüşmeleri başlayacak

Roma, 19 (A.A.) — Macar Baş-vekil B. Teleki ile hariciye nazı-rı B. Csaky, bu sabah maden ser-gisini ziyaret etmişlerdir.

İki nazır, fırka sekreteri tara-fından kabul edildikten sonra bir çok pavyonları ziyaret etmişler ve faşizmin otarşi sahasındaki bu muazzam eseri hakkındaki hayranlıklarını beyan etmişler-dir.

Roma, 19 (A.A.) — Stefani a-jansı bildiriyor:

Venedik sarayında Macar mi-safirler şerefine verilen ziyafet-te Duçe, Macar — İtalyan mil-letleri arasındaki dostluğu hatırlatarak demiştir ki:

İtalya, Macaristanın kendisi-ne ait olan toprakları tekrar ele geçirmesi suretile adalet prensip-lerinin Macaristan lehine tahak-kukunu memnuniyetle karşıla-maktadır. Keza İtalya, Macaris-tanın antikomintern pakta ilti-hakını da memnuniyetle karşıla-mıştır. Bu iltihak, iki memleket-in barışın müdafaa için olan kuvvetlerini birleştirmek husu-sundaki arzu ve iradelerini gös-termektedir.

Macaristanın antikomintern pakta iltihakı, mihver ve İtal-yan — Yugoslav anlaşmasının mühlüm olduğu adalet ve barış arzusu ile hareket eden İtalyan politikasının hedeflerine uygun o-larak, otra Avrupanın ve Tuna havzasının huzuruna ve siyasi ve içtimai istikrarına hizmet etmiş-tir.

Bu nutka italyanca olarak ce-vap veren Kont Teleki, gösteri-len çok güc-kabulden dolayı te-sekkür ettikten ve bu kabulün iki millet arasındaki dostluğa de-lil olduğunu kaydedildikten son-ra demiştir ki:

Romanın son hadiseler esna-sındaki hattı hareketi, İtalyaya bütün Macar milletinin minnet-tarlığını kazandırmıştır. Bu te-sanüde, Macar milleti, İtalyanın kendisinden bunu beklediğini an-ladığı vakit, aynı tesanütle mu-kabele edecektir. Macar milleti, İtalyanın kuvvetli bir Macaris-tan istediğini bilmekte ve kendi hesabına da menfaatinin İtalyan imparatorluğu kuvvetinin en yük-sek noktasına çıkmasında bulun-duğunu idrak etmektedir. Hiç bir şey Macaristanı, hayırlı tesirleri mihverin kıyasatlı, mutedil ve realist icraatı neticesinde Tuna havzasında görülmekte olan İtal-yan politikasından ayırmamakta-dır. Mihver politikasına sadık bu-lunan Macaristan, kendi politika-sının hiç bir devlet tarafından yanlış bir şekilde tefsir edilmesi.

Kalinin, Ruzvelti tebrik etti

Londra, (Hususi) — Amerika Müttahit Hükümetleri reisi Ruz-velt sulh hakkındaki mesajından doalay bütün dünyadan tebrik tel-grafları almaktadır. Sovyet Rus-ya hükümetleri Reisi Kalinin de Ruzvelte hararetili bir telgraf gön-dermiştir.

Totonya klübünde toplantı

Bu ayın yirminci günü Alman reisicumhur ve Başvekil Hitle-rin ellinci doğum yılına isabet ettiği cihetle şehrimizde Alman-lar Totonya klübünde toplana-caklardır. Bu münasebetle veri-lecek müsamereye başkonsolos Topke de iştirak edecektir.

İkinci defa evlenenler

Müvazaalı mukavele meydan verilmeyec

Ankara, 19 (Hususi) — buatta intişar eden yazıla Vekâlete vukubulan müraca-nazaran kanun hükümleri m-hesinde ikinci defa evlenme-kânını bulamayan bazı vat-rın bu arzularını temin g-matuf olarak müvazaalı akdi vesilesi tanzim ve tasd-tirmekte oldukları anlaşıl-mıştır.

Adliye bu gibi münasebets-dilecelere meydan verilm-husunda alâkadarlara bir t-yapmıştır.

Tamimde ancak hizmet ak-kavelesi tanzim ve şartların-yin hususunda taraflara ta-serbestiden istifade etmek-yen bazı vatandaşları hakik-zuları böyle bir mukavele ya-olmadığı halde bu nam altın-vazaalı mukavele tanzim et-leri düşünölebileceğinden h-akdi mukavelelerinin tanz-tasidiki sırasında tarafların vazyetlerine göre hakiki arz-nın izharına gayret ederek ve âdaba mugayir müvazaal-kaveleler tanzimine meydan-memelerinin bîlûmum noter-ter vekillerine tamimen tebli-menni olunur denilmektedir.

İnönünün portreleri Çallı ile Feyhaman'ın tabloları beğeniler 6250 şer lira mükâfat verildi

Ankara, 19 (Hususi) — Parti Genel Sekreterliğince memur edi-len ressamlarımızdan İbrahim Çallı ve Feyhaman Duran uzun zamandanberi çalışarak İnönünün portrelerini ikmal etmişlerdir.

Parti Genyönkurulunca tetkik edilen bu portrelerin ikisinin de muvaffak olduğuna karar veril-miş ve bu tablolar alınarak bu iki kıymetli sanatkâra Partice altı bin iki yüz ellışer lira verilmiştir.

Tablolar yakında Alman renkli olarak teksir ettirilişi tarafa dağıtılacaktır.

Parti ve Hükümetimizin sanatlar mensupları hakkınd vakit olduğu gibi bu defa da terdiği bu yüksek himaye-zahür bütün sanatkârlarımız hakkın sevindirecek ve çok çalışmağa ve yetiştirmeye kedecek yüksek bir teşvik-dir.

Görüp Düşündükçe Aydınlığın suçu ne?

Amerika Cumhurreisi, bir nutuk söyledi. Lâfın bu ka-kuvvetli olabileceğini, hattâ bu palavra ve blof çağında bile-tirmek gücü. Fakat radyolar, ajans ve gazeteler, dünyanın d-tarafına dağılınca, ortalık allak bullak oldu.

İtalyan ve Alman matbuatı, ateş püskürüyor. Kimi me-küştah, kimi ahmakça buluyor. Aydınlik istemek, açıkka-likle konuşmak neden bir zekâ ve ahlak eksikliği oluyor? An-madık... Şuna, buna saldırmaya kendinden küçüğünü ezme,yıfa çullanma! Demek, ne vakittenberi güzelliğini, asilliğini k-betti? Kızıp köpürenler, hangi yolsuz fikir ve isteği beğen-yorlar acaba?

Hele bu nutku, niçin vatandaşlarından sakladılar? Aptal-küştah düşünceler, göyle bir dokunuşla yıkılabilen sıksa şey-değil midirler? O hitabeye bu damgayı vuranlar, nasıl oluyor-memleketlerinde o fikirlerin bilinmesinden ürküyorlar?..

Yoksa mesajın dilindeki sadelik ve o yaldızsız, bandos-söyleyişteki keskin aydınlık, göz mü kamaştırdı? Duyulan ş-lıklar, böyle bir göz yanmasının işi midir?

Bizim bildiğimize göre fikre, ne topla, ne kılıçla, ne de-venit ve inkârla karşı durulabilir. Fikrin, fikirden başka dün-da denk hasmı yoktur. Onu yaygara ile boğmak isterseniz na-yorulursunuz. Çünkü o, hemen ışıktır ve garplı bir şairin d-diği gibi: Işık, hiç gürültü ile bastırılır mı?

Amerikanın kopan ses, böyle kuvvetli bir ışıktır. Eirtak-yapma siperlerin ardına sinerek haktan bahse-lenlerin ülkesi yayıldı. Onların içyüzlerini aydınlattı. Bütün öfkelerin asıl-bebi, budur işte. Onlar, tarihin sahnesine çıkmadan kulislerin-hazırlanmak ve makyajları gözleri aldatacak hale gelmed-kinemeye görünmemek niyetinde idiler.

Fakat ışık, bu kasdi, daha boyanırken yakaladı. Bir dal-kendini inkâr edemeyecek bir hal içinde bütün âleme göster-Artık herkes kuzuyu da, kurdı da biliyor. Ağulları etrafı na-bırlarla çevrildi. Bu yüzden değildir, ki bugüne kadar her b-yük hanlede hiç kimseye danışmayanlar, şimdi mesuliyeti p-laşacak meclis kalabalıklarını aramağa başladılar.

HAKKI SÜHA GEZGİ

Geçen sene

Bütün dünyada ne kadar petrol istihsal edildi

1938 senesi sonunda yapılmış olan istatistikler dünya petrol istihsalatının 1937 senesine nisbetle daha düşük olduğunu göstermektedir.

Bütün dünyada 1937 senesi zarfında elde edilmiş olan petrolün miktarı 281 milyon ton iken bu miktar 1938 senesi zarfında 271,3 milyon tona düşmüştür. Bu rakamlar % 3,4 nisbetinde bir eksilmeyi göstermektedir.

Meksikadan başka, büyük miktarda petrol istihsal eden diğer devletlerin istatistikleri büyük bir fark arz etmemektedir.

Yalnızca Meksikanın istihsalatı 6,7 milyon tondan 4,8 milyon tona düşmüştür. Bu rakamlar ise % 28,9 nisbetinde bir eksilmeyi göstermektedir.

İkinci derecede petrol istihsal eden memleketlerden bilhassa Kanadanın 1938 senesinde çok verimli neticeler elde etmiş olduğu görülmektedir. Kanadanın 1937 senesi petrol istihsalatı yılını 366.000 ton iken 1938 senesinde 940.000 tona yükselmiştir. Bu miktar % 156,8 nisbetinde bir yükselmeyi göstermektedir. Buna sebep 1936 senesinde Turner Vallez'de bulunan petrolün çok mebzul olmasıdır. İstihsalatını arttıran diğer bir memleket de Almanyadır. Almanya 1938 senesindeki petrol istihsalatını % 28 nisbetinde artırmış bulunmaktadır.

1937 senesinde 486.000 ton petrol istihsal eden Almanya 1938 senesinde 625.000 ton petrol istihsal edebilmiştir.

Mimar Sinan'ın tamir edilecek eserleri

Eyüpte Mimar Sinan'ın eserlerinden olan Sıyanüşpaşa türbesi tarihi bakımdan çok değerli görüldüğünden esaslı surette tamirine karar verilmiştir. Ayrıca Evkaf idaresi Fatih caminin de tamirine ihtiyaç görmüştür.

Cihangir'le Eminönü arasında otobüs

Cihangirle Eminönü arasında otobüs işletmek üzere belediyeye altı kişi müracaat etmiştir. Bunlar birer de ücret tarifesi vermişlerdir. Otobüsler Eminönünden kalktıktan sonra köprüyü geçip Galatada Rıhtım caddesine sapa. caklar ve Tophane — Bostanbaşı caddesi yoluyla Cihangire çıkacaklardır. Bu hatta 12 otobüs tahsis edilecektir.

"Cek Dempsey ile ARKADAŞLIĞIM"

HARPUTLU ŞERİFİN AMERİKA HATIRALARI

- 42 -

Bir kaç gün sonra ilk beynelmül olimpiyat müsabakalarına muhtelif sahalarda birden başlandı. Evvelâ Stad dö Kolombda olimpiyat yemin ve açılış merasiminde bulundular.

Amerikan atlet kafilesini teşkil eden genç erkek ve kızlar hemen hemen kâmilin üniversite talebesi idi. Yale, Harvard, Pensilvani, Princeton, Kaliforniya, Stanford, Michigan, Wisconsin, Şikago, İllinoi'li bir sürü sıhhatli, gürbüz, yakışıklı Brader ve Sis. terler.

Kızların ekserisi yüzücüler. Başlarında antrenörleri Mister Hendley. En neşeli ve hareketli kısım da onlar. Erkeklerden Veismüller (şimdi sinemada Tarzan rolünü oynayan) ve kadımlardan da Mis Wehsela ve Mis Lackie birer kol çengeli. İnsan onların arasında gülmeden kırılır. Maamafih Amerikan en ümit besledikleri kız yüzücüleri şunlar: Mis Riggis, Wainwright ve meşhur Ederle. Bir de çok gençler, adeta çocuk yaştaki olanlar var ki onlar da tecrübe görsünler, istifade etsinler diye seyahate iştirak ettirilmişler: No. relys ve Garrati. Yaşları on beşle on altı arasında henüz liseye giden cin gibi iki kız.

Şerifin hayranlıkla bahsettiği bu olimpiyat müsabakalarında ciddi enteresan olan atletizm ve bilhassa meşhur Finlandiyalı Nurmi'nin muvaffakiyetleri başlıbaşına hikâye edilmeye değer hâdiselerdir.

13 üncü olimpiyat olan Paris müsabakalarına Fransa şampiyonlarından Geo Andre'nin yemini ile resmen başlandı. Bu olimpiyatlar dünya spor tarihinin en ehemmiyetli ve parlak bir mevzudur. Zira tamam kırk millet en seçme hazırlıklı atletini bu büyük imtihan için emniyet ve itimatla mücadeleye göndermişti. Hepsisi de milletlerinin ismini ve bayrağını şeref mevkiine yükseltmek gayesiyle var kuvvetlerini sarfederek büyük bir enerji gösteriyorlardı.

Hele içlerinde, dünyanın gelmiş geçmiş en yüksek atleti olan Finlandiyalı mukavemetçi Pao Nurmi'nin rahat ve kolay muvaffakiyetleri efkârnumiyede büyük bir takdir uyandırmıştı. Baş-

ka bir Finlandiyalı, Nurmi'nin arkadaşı ve meslekdaşı Ritola ilk gün on bin metre ve üç bin metre manialda Nurmi'nin koşmaması üzerine kolay iki galebe kazanmıştı.

Lâkin Nurmi'nin ilk günü vatanına karşı koşmayıp bütün kuvvetini ertesi günlük koşulara saklamasıyla 1500 metrelik ve 5000 metrelik müsabakalar daha ziyade enteresanlaşmıştı. Nihayet on temmuz öğleden sonra müsabakaların ikinci günü programına Kolomb stadını dolduran eli bine yakın seyirci önünde başlandı.

Nurmi, iki müsabakaya da girdi. İki saat fasla ile yapılan ve çok sıkı cereyan eden böyle mühim bir şampiyonada aynı günde iki koşu çıkarmak zannedim her babayığının kârı değildir. Ritola ise bugün yalnız beş bine saklamış kendisini.

Nihayet günün en heyecanlı koşusu olan bin beş yüzle tam saat dörtte başladı. Bu kaşunun iki favorisi vardı. Biri Nurmi, diğeri İngiliz Stallard. Nurmi de bu rakibinden cidden korkuyordu.

Silah patlar patlamaz, bir gün evvel 800 ün galibiyetini elde e-

den meşhur İngiliz şampiyon Lo. wve (Bu koşucu bir gün evvelki 800 seğmelerinde bizim şampiyonumuz Ömer Besimin ayağını givili kunduralarıyla çignemistir). başa fırladı. Ve yüz metre kadar dehşetli bir süratle yol aldı. Sonra birden yavaşladığı görülüyor.

Ve bu suretle vatanı Stal. lard'ı idare ederek kazanmasını temine çalışıyordu. Çünkü Stal. lard'ın bilhassa finisleri fevkalâde tehlikeli ve çabuktu. Bunu Nurmi de iyi biliyordu. Ve rakiplerinin taktiklerine kurban gitmek için büyük bir dikkatle koşusunu tamamlıyordu. Herhangi bir konrt metoda düşmüyordu. O yalnız elinde, avucunda sıkı tuttuğu kronometresinin sa. niyelerine bakıyordu. Nitekim, Low birinci ilk virajın sonunda hafifleyince, Nurmi bütün rakiplerini geride bırakan bir hızla a. çiktan önü tuttu. Bu suretle başta, mühim sayılan bir farkla ileride yalnız gidiyordu. Amerikalı şampiyon Watson ve Richardson sırayla Finlandiyalıyı atakla geçmeğe çalıştılar. Halbuki Nurmi gittikçe artan, fakat en son hadini bulmamış olan bir çabuklukla gayesine doğru uçuyordu. Muvasalata odgıru giden son dört yüz metrelik düz kuluarda süratini artırmaya beklenirken Nurmi biraz duraklar gibi oldu. Seyircilerin bağırışmaları ve tevgik sadaları üzerine arkasına baktı. Epey uzagında Stallard ile işviç. reli Scharrer'in ikincilik için ge-

Hollivuttan İstanbula gelen
güzellik mütehassısı
Türk kadınlarını
çok beğeniyor

Amerika kadınlarına dünyanın en mühim adamı kıldır diye soracak olursanız, siz de bir filmi, ne de bir siyaset adamını göstermeyin düşünmeden tereddütsüzce Max Faktor der. Çün-

kü o yalnız makyaj mütehassısı- lığı ile kalmamış, bin bir güzel- lik kremleri, pomatları ve an- resisiyle dünya kadınlığına gü- zelliğini artırma sırrını vermiş, onların varlığını daha süslemiş- tir.

Ben Hollivutta iken dünya kadınlarının bir mabut gibi tap- tıkları Max Faktor güzellik mü- essesesini gezmişim. Peri ma- sallarına benzeyen göz kamastır- rıcı bir ihtisamla döşenmiş olan muazzam salonları, esmer; plâ- tin, renkli ve kızıl için ayrı ayrı makyaj daireleri harikulâ- de denemek kadar medenî kon- forları halizdir.

Bütün dünya kadınlığının hayranlık ve sevgiyle tapındığı ve Hollivutta 200 sinema yıldızının ve 10.000 figüranın perde- deki güzelliklerini temin eden Max Faktor müessesesi güzellik

müstahzaratını artık Avrupa piyasalarına da satmaya başla- mıştır.

Birkaç gündüzenberi Max Fak- tor müessesesinin müdür ve mütehassısı olan Mister Politi şehrimizdedir.

Kendisine Hollivutta iken Türk kadınlarının güzelliklerin- den o kadar çok bahsetmişim ki, bu sefer İstanbulda ilk bu- luşmamızın kendisine çok bariz bir hakikatten bahsettiğime Türk kadınlarını gördür görmez kanaat getirdiğini söyleyerek beni tebrik etti.

Amerikalı dostum gerek ka- dınlarımızın ince ve hassas gü- zelliklerinden ve gerek İstanbu- lu tabii ve eşsiz buluşundan bü- yük bir hayranlıkla bahsetmek- tedir. Hollivutta döndüğünde biz- lerden çok sitayişkârane bahse- deceğine eminim.

— Yanlıyorsunuz, ben Smerdiyako- vu itham etmiyeceğim.

Dedi.

— Şüphe de mi etmiyorsunuz, on- dan?..

— Sizin bir şüpheniz var mı?

— Evet, ondan da şüphelenmişim.

Mitya gözlerini indirip devam etti:

— Şakayla bırakalım... İlk dakikalar.

da masum olduğumu bağırarak söy-

liyerek şu perdenin arkasından çıkır-

ğım zaman Smerdiyakovdan ben de

bir saniye şüphelenmişim. Bütün sor-

gu müddetince bunu düşündüm. Fakat

nihayet "Hayır o, böyle bir şey yap-

amaz", da karar kıldım. Hayır, efendi-

ler bu cinayet onun işi değildir.

Nikola, ihtiyatkâr bir tavırla:

— Başka herhangi bir kimseden şü-

he ediyor musunuz?

Diye sordu. Delikanlı katiyetle:

— Şeytan mı, Allah mı onu öldürdü,

bilmem; fakat Smerdiyakov dünyada

böyle bir şey yapamaz.

— Niçin bu kadar katiyetle onu mü-

dafa ediyorunuz?

— Çünkü bu Smerdiyakov denilen

mahlûk, âdi ve alçak herifin biridir.

Dünyada ne kadar bayağılık varsa, hep

si onda toplanmıştır. Korkak bir men-

debur. Karşında tir tir titrer, korkut-

mamaklığım için çizmelerimi öperdi...

O, sar'ah bir tavukluk, tavuk... Sekiz

yaşındaki bir çocuk bile onun hakkın-

dan gelir... Dedim ya, ödeğin biri...

Hem niçin ihtiyarı öldürsün?.. Parada

gözü yoktur onun, verdiğim bahışleri

bile almak istemezdi... Belki de baba-

mın oğludur o... Bilmem ağızlarında do-

laşan rivayetten haberiniz var mı?

— Evet biliyoruz! Ama, siz de Fiyo-

dorun oğlusunuz, böyle olmakla bera-

ber onu öldürmek istediğinizi söylemiş

siniz.

— Bu da bir başka taş!.. Ayıp efen-

diler, size bunları ben söylüyorum, siz

hiç utanmadan tutup onlarla bana hü-

cuma kalkıyorsunuz. Yalnız öldürmek

istemedim, bunu yapabiliyordum de. Hat

tâ az kaldı, elimden bu korkuncu kaza

çıktı. Fakat bereket versin beni

koruyan bir melek imdadına yetişti de

yapmadım... İşte sizin anlayamayacağı-

nız şey de budur. Şüpheleriniz, sizi bi-

seniz ne kadar küçültüyor.. Ben vur-

madım, ben öldürmedim anlıyor musu-

nuz?.. Öldürmedim!..

Zavallı genç, nefes nefese, tıkanacak

gibi idi. Sorğu başladığı dakikadanberi

hiç bu hale girmemişti.

— Smerdiyakov, size ne söyledi? Bu-

nu sorabilir miyim efendiler?

Müddeiumumî soğuk bir tavırla:

— Bize hâdiseye dair bütün istedik-

lerinizi sorabilirsiniz, biz de cevap ver-

mekle mükellefiz.. Smerdiyakovu, yata-

ğında sabahtanberi belki onuncu sar'a

nöbetinin debelenmeleri içinde bulduk.

Doktor, muayeneden sonra "yarına ya

çıkarsın, ya çıkmaz", dedi.

Dimitri, bu cevapla son şüphe bulu-

tu da dağılmış gibi:

— Öyle ise, babamı şeytanlar öldür-

müş olacak!

Diye mırıldandı.

Nikola:

— Bu meseleye tekrar döneceğiz,

dedi; siz şimdi lütfen ifadenizi verme-

ğe devam ediniz.

Mitya, hükimlerden biraz dinlenmek

müsaadesi istedi. Bu izni büyük bir

nezaketle verdiler. Sonra ağır ağır hi-

kâyesine başladı. Fakat bu konuşmanın

ona ızdırap verdiği görülüyordu. Mâ-

nen yıpranmış, üzgün, harap bir halde

idi. Aksi gibi müddeiumumî de ikide

birde sözünü kesiyor, sualler soruyor

ve zabıt tutturuyordu. Nihayet sıra,

bağçe duvarına apışmış iken Grigoriyi

nasıl yaraladığını gelmişti. İhtiyarın

ayağına nasıl yapıştığını, nasıl havan-

eliyle vurup düşürdüğünü, sonra bah-

çeye tekrar atılarak yaralının imdadı-

na koştuğunu anlattı.

Müddeiumumî ifadeye daha geniş

bir açıklık vermesi için o sahneyi tak-

lit etmesini istiyordu. Mitya bu isteğe

şağı:

— İşte böyle, beygire biner gibi du-

vara apışmışım.

Dedi.

— Ya havan eli? (Arkası var)

Karamazof Kardeşler

Yazan: Dostoyevski

Çeviren: Hakkı Süha Çeçgin 156

Parolayı öğrenmek için can atan müddeiumumî, delikanlının bu çetin hakaretini ister istemez hazmetti. Mit- ya, babasının bulduğu işaretlerin ne- den ibaret olduklarını, nasıl vurulaca- ğını hem ağızla anlattı, hem de masa üstünde tatbik etti.

Hâkim bu işaretleri, kendisinin de verip vermediğini sorunca, delikanlı:

— Evet, dedi ve sonra:

— Hadi, şimdi de bu nokta üstünde benim için bir darağacı kurunuz baka- lım!

Hakaretini savurdu ve iğrenerek döndü.

Hâkim, hiç tınmadan o noktaya sap- landı:

— Demek rahmetli babanızdan, siz- den ve Smerdiyakovdan başka kimse bu işaretleri bilmiyordu.

— Evet onlar, ben ve bir de Allah. tan başka hiç kimse... Siz de nihayet Allah'a yalvarmak, ona başvurmak zo- runda kalacaksınız.. Bunu de iyice bel- leyin.

Müddeiumumî bir şey hatırlamış, ye- ni bir fikir bulmuş gibi:

— Pekâlâ dedi, onu da yaparız; fa- kat madem ki iş böyledir ve siz de mutlak bir suçsuzluk iddiasındasınız, şu halde malûm işaretleri vererek ka- pıyı açtıran ve babanızı öldüren ada- mın Smerdiyakov olması lâzım gelmez mi?

Mitya gözünü kırpmadan ona dik, alaylı ve uzun uzun baktı. Öyle, ki hâ- kim nihayet bu bakışlar karşısında göz- lerini indirmek zorunda kaldı.

— Bana tuzak kurmaktan vazgeçin.

Tilkinin kuyruğunu sual kapanınıza kıstırdığınızı sanıyorsunuz. Umuyorsu- nuz ki, önüme attığınız bu bahaneyle

bir cankurtaran simidi gibi sarılarak:

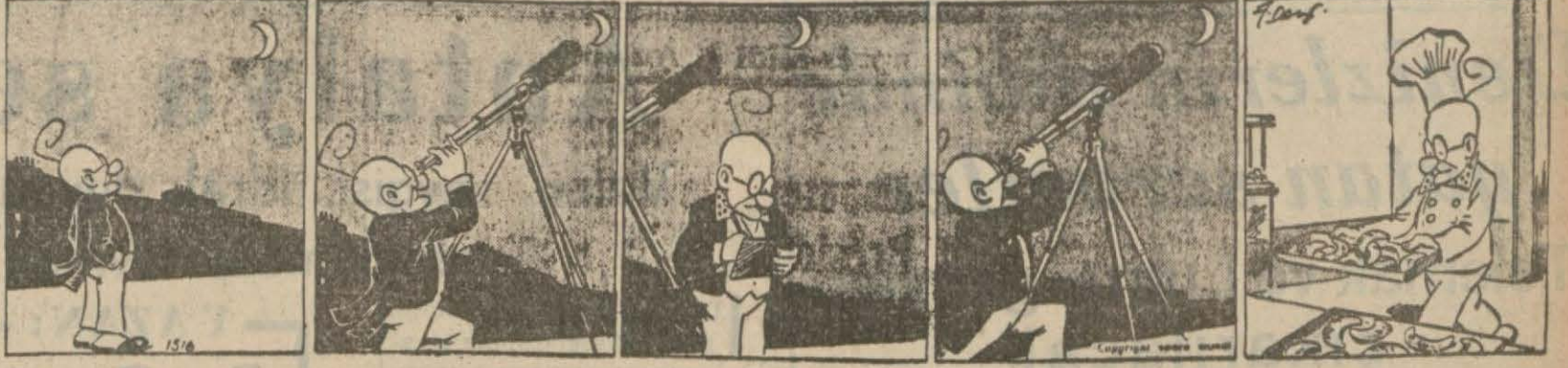
"Evet, evet katil Smerdiyakovdur! Ko- şun! Yakalayın!", diye bağıracağım...

Ha?.. Öyle değil mi? Böyle olduğunu

itiraf edin, sonra ben de anlatacağım.

Müddeiumumî, ağır ve mânâlı sükû- tunu bozmadı. Mitya:

Bir sivri aklının maceraları:

Harp mükellefiyeti kanunu

Ordu ihtiyacı seferberlik esnasında nasıl temin edilecek

Senelerce yapılan tecrübe ve çalışmaların ve yabancı orduların takip ettikleri usuller etrafındaki tetkiklerin neticesinde hazırlanmış olan harp mükellefiyeti kanun lāyihası, bütün esbabı mucibesiyle B. M. Meclisine verilmiş bulunmaktadır.

Bu kanunun bir an evvel çıkarılması için encümenler derhal müzakerelere girişmiştir.

Bu kanun lāyihası 14 fasıl ve 71 maddeyi ihtiva etmektedir. Başlıca hükümlerini aşağıya iktibas ediyoruz:

1 — Genel veya kısmi seferberlik halinde ve fevkalāde hallerde yapılacak seferberlik hazırlıklarıyla kıt'aların tecemmüleri esnasında alelāde vasıtalarla elde edilemeyen bütün askeri ihtiyaçları veya hizmetleri bu kanunun hükümleri dairesinde vermeğe ve yapmağa her şahıs borçludur. Bu mükellefiyetlerin Türk topraklarının hepsi veya bir kısmı üzerinde yapılmışna başlanma zamanını İcra Vekilleri Heyeti tayin eder.

2 — Bu kanunun 20 nci maddesinde yazılı istisnalardan başka verilen her şey ve yapılan her hizmet için sahibine kıymeti tutarınca tazminat verilir.

3 — Bu kanunun koyduğu mükellefiyetin tatbikını istemek sālāhiyeti ancak askeri otoriteye aittir. Harp mükellefiyeti, yazılı ve imzalı kâğıtlarla yapılır. Bu kâğıtlarda mükellefiyetin mahiyeti, miktarı mümkün oldukça, devam müddeti gösterilir. Yapılan mükellefiyet karşı bir makbuz verilir.

4 — Harp mükellefiyetinin, halkın kabiliyeti ve mevcut menbaıne münasip olarak tatbiki şarttır.

5 — Sınai müesseselerin esas işleri haricindeki imalatla çalıştırılmak üzere konulacak harp mükellefiyeti muamelesi, ancak Milli Müdafaa Vekāleti tarafından verilecek emir üzerine yapılır.

6 — Fevkalāde veya acele hallerde Milli Müdafaa Vekilinin ve veyahut bir mevkiin müdafasına memur kıt'aların en büyük komutanının emriyle müstahkem mevkiilerde bulunan ahalinin işe ve ihtiyaçları dahi harp mükellefiyeti yolu ile tedarik olunabilir.

Lāyihanın 2 nci faslı harp mükellefiyeti yolu ile tedariki caiz olan askeri ihtiyaçların başlıcasını 7 nci madde ile şöyle tesbit ediyor: a — Erleri, kıt'aları ve bütün asker hayvanlarını barındırmak için sahiplerine katı lüzumu olmuştur ve ordunun vazife ve hizmetlerine müteallik levazım ve teçhizatın konulmasına, saklanması ve askeri memur ve müstahdemlerin vazifelerini ifa etmesine yarayan binalar.

b — Orduya lāzım olan yiyecek, içecek ve giyecek maddeleri, hayvanlara lāzım olan hububat, ot ve saman,

Binalara yerleştirilen ve ordugāhta bulunan kıt'alara lüzumlu yatak, ot ve saman,

c — Binek ve nakil hizmeti için orduya yarıyan motörlü ve motörsüz her nevi kara nakil vasıtaları, yük ve koşum hayvanları (semer, yular, hamud, her nevi koşum levazımıyla, binek hayvanları varsa eğer takımı ve motörlü vasıtalar yedek ālāt, edevat ve parçaları ile icabında sürücü, arabacı ve şöförlerle beraber).

d — Bütün müstahdemin ve mürettebatla beraber deniz, göl, nehir ve kanallarda bulunan gemiler ve her türlü cer ve nakil vasıtaları,

e — Mürettebat ve müstahdemin, bütün malzemesiyle beraber hava nakil vasıtaları,

f — Değirmenler, fırınlar, fabrikalar, sınai müesseseler.

g — Her nevi inşaat, tamir ve sair askeri işlere lüzumlu olan her nevi malzeme ve vasıtalar,

h — Kılavuzlar, sāiler, her türlü askeri hizmette lüzumlu işçi, i — Cephe asker veya sivil sıhhat teşkilātı olmayan sair yerlerde yaralı ve hasta askerlere işbu teşkilāta girebilecek veya sevkolunabilecek bir hale gelinceye kadar mahallî idare veya köy hizmetlerinden münasip binalar veya evlerde yatırılıp bakmak hizmeti,

j — Askeri teslihata, teçhizata, melbusata, ilāçlara ve pansman malzemelerine müteallik her türlü eşya ve tıbbi ve cerrahi ālet ve cihazlar ve yatak takımı ve her türlü hastahane eşyasına ve konaklamaya ait her türlü eşya ve maddeler,

k — Askere yarar sair her türlü maddeler.

Seferberlikten gayri hallerde, bu maddenin yalnız ilk beş fıkrasında yazılı olanlara harp mükellefiyeti konulabilir.

C. D. E fıkrasında olan hayvanlar, koşum hayvanı ve koşum maddeleriyle, nakil vasıtaları, su ve hava nakil ve cer vasıtaları, seferberlikten başka hallerde her defasında yalnız en çok on gün için harp mükellefiyeti yolu ile alınabilecektir.

8 — Yedinci maddede gerek harp mükellefiyeti vazolunan müesseselerde idahilinde ve gerek sürücü sü olduğu nakil vasıtası başında çalıştırılmak üzere hakkında şahsan harp mükellefiyeti tatbik olunarak kimselerden askerlik mükellefiyeti dahilinde olanlar, istenildiği halde askeri hizmetlerini burada çalıştırmakla ifa eder.

Askerlik mükellefiyeti haricinde bulunanlara istihdamları devam ettikçe ücret veya yevmiye veya tazminat verilir.

Lāyihanın üçüncü faslı harp mükellefiyetinin tatbik şeklini göstermektedir.

Dokuzuncu madde şöyledir:

Her vilāyet ve kaza merkezinde en büyük mülkiye memurunun reisliği altında en büyük maliye memuru ve tevkil edeceği zat ile askerlik şubesi reisi, askerlik şubesi bulunmayan yerlerde jandarma komutanından ve idare heyetile belediye meclisinden seçilecek birer āzadan mürekkep harp mükellefiyeti komisyonları bulunur. İcabında bu komisyonlara izafeten muamele yapmak üzere nahiye merkezlerinde nahiye müdürünün reisliği altında komisyonlar teşkil olunur. Köylerde bu vazifeler, komisyonlara izafeten ihtiyar heyetleri tarafından görülür. Bu komisyonlar hazar vaktinde Milli Müdafaa Vekāletinden verilecek talimat dairesinde ihşaf ve ihzarı tetkikler yaparlar. Birinci maddede tasrih edilen hallerde İcra Vekilleri heyetinin kararına dayanarak Milli Müdafaa Vekili tarafından verilecek emir üzerine bu kanunun hükümlerini tabika başlar.

10 — Harp mükellefiyetleri, harp mükellefiyetleri komisyonları vasıtasıyla tatbik olunur. Her türlü teslimler askeri makamlarca tayin olunacak tesellüm heyetleri ne makbuz mukabilinde yapılır. Bu makbuzların ziri ayrıca harp mükellefiyeti komisyonları tarafından tasdik olunarak ālākalya verilir.

Harp mükellefiyeti yolu ile iskān ve konaklamaya dair olan 4 üncü fasılda, binaların boşaltılması hakkında hükümler mevcuttur. Beşinci fasıl, hazar ve seferde kara nakil vasıtalarına harp mükellefiyetinin tatbiki şeklini göstermektedir. Bu fasılda, 23 üncü madde, harp mükellefiyeti tatbik olunacak kara nakil vasıtalarını şöyle tesbit ediyor:

1 — Binmek için, yük veya koşum hayvanı olarak, "aygır, idic, kısrak, katır, merkep, deve, manda, öküz.

2 — Bunların çektiği her nevi araba, kızak,

Ankara Radyosu

Perşembe - 20-4-39

12.30 Program, 12.35 Türk müziği, Pl. 13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13.15—14 Müzik (Karışık program Pl.). 17.30 Köşme (İnkılāp tarihi dersleri Hal. kevinde naklen). 18.30 Program, 18.35 Müzik (Negeli müzik Pl.), 19.00 Köşme (Ziraat saati). 19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti), Celāl Tokses ve arkadaşları, 20.00 Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiyat). 20.15 Türk müziği, Çalanlar: Vecihe, Fahri, re Fersan, Refik Fersan, Kemal N. yazı Seyhun. Okuyanlar: Müzeyyen Senar, Mahmut Karındaş, 1 — İsfahan peşrevi, 2 — İshakın İsfahan sar. k. Canda hasiyet mi var. 3 — Mahmut Celālettin paşanın — İsfahan sar. k. — Dili biçare senin için. 4 — Kemal Niyazi Seyhun kemançe taksimi. 5 — Rahmi Beyin — İsfahan sar. k. Etme beyhude figan, 6 — İsfahan sar. k. Festiyen ekdim, 7 — İsfahan saz semaisi, 8 — Hüseyin türlü — Esmer bugün ağlamış. 9 — Sadettin Kaynak türlü Senin yazın kısa benzer. 10 — Türki Kevengin yolu bu mudur. 21.00 Memleket saat ayarı, 21.00 Köşme (Mizah saati). 21.15 Esham, tahvilāt, kambyo nukut borsası, (fiyat). 21.25 Negeli plākılar R. 21.30 Müzik (Küçük orkestra. Şef: Necip Aşkın). 1 — Glösmmer "Sar kenarlarım, 2 — Eries. Esir, 3 — Blume. Vals entermezozu, 4 — Lincke. Şen mars, 5 — Valter. Kukların dansı, 7 — Lincke. Olimpoya köyünde, 8 — Valente. Kırmızı ışıklar saçan yakut, 9 — Dohnanyi. Düşün vals. 22.30

3 — Bisiklet, binek otomobili, her büyüklükte yük otomobili, motosiklet, cer için traktör ve emsali.

En az üç senede bir, Milli Müdafaa Vekilinin tesbit edeceği zamanlarda harp mükellefiyeti komisyonları tarafından nakil vasıtalarının tahriri yaptırılması da bu lāyihanın 24 üncü maddesi iktizasındandır.

Lāyihanın 6 ncı faslı, demiryollarında, deniz ve hava yollarında ve vasıtalarında ve limanlarda tatbik edilecek harp mükellefiyetine ait hükümleri ihtiva etmektedir.

Sınai müesseselere ait harp mükellefiyeti, 8 inci fasılda, gümrük ambarlarında, antrepolarda, silolarda, umumî mağazalarda vesairede bulunan tüccar mallarına harp mükellefiyeti tatbiki 9 uncu fasılda gösterilmiştir.

10 uncu fasıl ödeme işlerine ait hükümleri ihtiva ediyor. Lāyihanın 13 üncü faslı, cezai hükümleri tadat etmektedir.

Biran evvel Meclis heyeti umumiyesine sevkedileceği anlaşılan bu mühim lāyiha, kanunlaştığı tarihten sonra muteber olacaktır.

Radyo ve tiyatro

müzik (Romanslar ve saire Pl.) 23.00 Müzik (Cazbant Pl.) 23.45—24 son ajans haberleri ve yarınki program,

Cuma - 21-4-39

12.30 Program, 12.35 Türk müziği Pl. 13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13.15—14 Müzik (Karışık program Pl.). 17.30 Köşme (İnkılāp tarihi dersleri Hal. kevinde naklen), 18.30 Program, 18.35 müzik (operet müziği Pl.), 19.00 Köşme, 19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti). Tahsin Karakus ve arkadaşları, Hakkı Derman, Egref Kadri, Hasan Gür, Hamdi Tokay, Basri Üfler, 20.00 Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası, (fiyat). 20.15 Türk müziği,

Kısa haberler

* Ankara'da ve şehrimizde konferanslar vermiş olan İsviçreli Pr. Pittard ve eşi evvelki akşam memleketine dönmüştür.

* Yerli mallar sergisine ait hazırlık raporu iktisat vekāletine gönderilmiştir. Vekāletçe tasvip edildiği takdirde gene Galatasaray binasında açılacaktır.

* Alman firmalarının bazıları memleketimizden portakal, elma, şarap, balık konservesi, kesilmiş tavuk, pilav, deri, güyağı satın almak istediklerini ālakadarlara bildirmişlerdir.

* İran veliahtı ile Mısır prensesinin düşün merasimi dolayısıyla 25 nisan akşamı şehrimizdeki İran konsolosluğunda bir suvare verilecektir.

* Motro radyo konferansı dağılmış, Türkiye, Yunanistan ve Sovyet Rusya yeni mukavelenemeyi imzalamamıştır. Konferans mukarrefatı mucibince 1940 senesinde radyo dalgaları yeniden tesbit ve taksim edilecektir.

* Dahiliye Vekāleti kaymakam ve mektupçular arasında yeni nakil ve tayinleri ihtiva eden bir liste hazırlamıştır. Liste tasdik edilmek üzere yüksek tasdik arz edilmiştir.

* Ege mitakasında bulunan 7 vilāyet 2.144.767 nüfus tesbit edilmiştir. Bunlardan 434.344 ü çiftçidir.

Ektikleri erazi miktarı 2 milyon 478.148 hektardır. Ayrıca 711.631 hektar çayırık, 115.855 hektar otlak ve yayla, 4.056.378 hektar mera vardır. Mahsul vermeyen erazi 2.276.950 ormanlık saha 1.773.238 hektardır. Ege mitakasında her sene 110.041 ton yaş meyva, 293.500 tane limon, 4.573.000 portakal, 861.000 turunc, 20.684.000 mandalina istihsal olunmaktadır.

* Haydarpaşa mendireğinin şimal ucundaki batmış gemi leşi üzerine bir şamandıra konmuştur. Böylelikle deniz vesaiti tehlikeyi öğrenmiş olacaktırlar.

* Toprak mahsulleri ofisi afyon mıntakalarında eskiden kalma malları da mübayaa etmeği kararlaştırmıştır.

Çalanlar: Zühtü Bardakoğlu, Cevdet Çağla, Kemal Niyazi Seyhun, Okuyanlar: Halık Recai, Melek Tokgöz, 1 — Şemsettin Ziya — Hicaz sar. k. — Kim görse seni, 2 — Rifat Beyin — Hicaz sar. k. — Sislendi hava, 3 — Rahmi Beyin — Hicaz sar. k. — Akşam erdi yine sular. 4 — Zühtü Bardakoğlu — Santur taksimi, 5 — Dedenin — Şetaraban sar. k. — Gözünden gönlüm den. 6 — Dedenin — Şetaraban sar. k. — Gecemiz, 7 — Üsküdarlı Ziya Beyin — Tahir buselik sar. k. — Nim nigāha kail oldum. 20.45 Türk müziği (Saz eserleri), Çalanlar: Fahire Fersan, Refik Fersan. 21.00 Memleket saat ayarı, 21.00 Köşme, 21.15 Esham, tahvilāt, kambyo nukut borsası, (fiyat). 21.25 Negeli plākılar R. 21.30 Müzik (Riyaseticumhur fılâmonik orkestrası), Şef: Praetorius, 1 — R. Heuberger - opera balosu: Opernball operinden, 2 — J. Strauss "Viyana ormanında masallar, F. Lehar "Altın ve gümüş, 4 — J. Strauss "Güzel mevi Tuna, 22.30 Müzik (Opera aryları Pl.) 23.00 Müzik (Cazbant Pl.). 23.45 — 24 Son ajans haberleri ve yarınki program,

Halkevi konserleri

Eminönü halkevi halka musiki zevkini vermek ve muayyen zamanlarda konserler vermek suretile onlara hoş vakit geçirmek üzere iki konser tertip etmiştir.

Bu konserlerin ilki evvelki akşam halkevi salonunda büyük bir

dinleyici kütlesi karşısında verilmiştir.

İlk olarak halkevi musiki müallimlerinden Bay Cemil ve Ramazan'ın çaldığı Bethofen ve Şubert'in parçalarıyla konsere başlanmıştır.

Bundan sonra halk şarkıları okunmuş ve son olarak ta tam orkestra da senfoni parçaları çalmıştır.

Çok güzel olan bu konseri hazırlayan halkevi musiki öğretmeni Bay Cemal ve arkadaşlarını tebrik ederiz.

ERTUĞRUL SADI TEK Sehzadebaşı (TURAN) Tiyatrosunda bu gece HİMMETİN OĞLU Atilla Serç ve Miçe varyete grupları.

Konferans

Beyoğlu Halkeviden:

20 Nisan 939 Perşembe günü saat 18.30 da Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında Doçent B. Yavuz Abadan tarafından "Türk teşkilātı esasıyesı bakımından hürriyet" mevzuunda mühim bir konferans verilecektir.

23 NISAN ÇOCUK BAYRAMI

Minimini yavruların göğsünde takacakları rozetleri kabul edin. Bu yardımlarınızla yoksul yavruları kurtarmış olacağız!

VAKIT SPOR MÜSABAKASI

Futbol, Güreş, Yüzme ve Atletizm Amatörleri Arasında

SPOR Yıldızını seçiyoruz BİRİNCİYE Bir Bisiklet

Güreşçi Hüseyin

İkinciye: — Şık ve kıymetli bir saat; üçüncüye: — bir çift iskarpin; dördüncüye: — Bir şapka; beşinciye: — Bir senelik Resimli Hafta abonesi; altıncıdan onuncuya kadar; Birer boynbağı; 4 kişiye birer çift ipekli çorap; 10 kişiye birer adet Tayyare piyango bileti, onbeş okuyucumuza birer şişe bilyakkolonyası; 15 okuyucumuza birer şişe küçük kolonyao 25 kışiye birer tuvalet sabunu; ayrıca 150 kişiye muhtelif cins hediyeler.

Müsabakaya iştirāk Koponu: -46-

İngilteredeki askeri münevverler münaşeretıyla Kral Halton tayyare meydanını geziyor

Dünyada neler olup bitiyor

Denizlerin dibinde yatan servetler

Telemak ve Lutme gemileri çıkarılacak

Birkaç hafta evvel gerek Fransa, gerekse Hollanda ve İngiltere'de bundan bir buçuk asır evvel batmış olan gemilerle birlikte denize gömülen muazzam servetleri çıkarmak için faaliyet başlamıştır.

Bilhassa Sen nehrinde batmış olan Fransızların Telemak isimli gemisiyle İngilizlerin meşhur Lutine isimli gemisinin ankazı ile birlikte kaybolan hazineler denizden çıkarılmağa çalışılmaktadır. Bu maksatla Hollandalılar Baltık denizinde batmış olan Lutine'i kurtarmak üzere sureti hususiyede Karimata isminde bir gemi inşa etmişlerdir. Bu tahlisiye gemisinin hususi tertibatı sayesinde denizlerin dibindeki servet kurtarılabilecektir.

Hatıralarımızı bundan yüz kırk dokuz sene geriye çevirelim. Fransa ihtilalinin en canlı bir zamanında Fransız asilzadeleri servetleriyle birlikte gımal memleketlerine ve bilhassa İngiltere'ye kaçarken Kinta - La - Duan, yahut Telemak isimli bir gemi de içi altın dolu olduğu halde Fransız sahillerinden İngiltere'ye doğru gidiyordu. Gemi ihtilalcilerin eline geçmekte geçmedi. Telemak geri çevrilerek Sen nehrine sokuldu; böylece Fransadan uzaklaşmaması temin edilmek istenildi.

Fakat Telemak müsait bir fırsat bulunca maiyetiyle nehirden kaçmak istedi. Evvelâ sular müsaitti. Fakat nehrin ağzına gelindiği zaman gemi yüksek deniz ve kuvvetli dalgalar ile karşılaştı. Tahammül edemedi, birkaç dakika içinde sulara gömüldü. (3 Kânunusani 1790).

On dokuzuncu asır imtidadınca birçok kereler Telemak ile birlikte gömülen muazzam serveti çıkartmağa teşebbüs edildi.

1860 senesinde hükümetin de yardımıyla çok ciddi çalışmalar neticesinde altın dolu hazinenin geminin dibinde ve yedi metre daha derinde olduğu öğrenildi.

Telemak ile gömülen serveti çıkartmak muhakkak ki çok müşkül bir meseledir. Fakat define arayıcılar, bu işten büyük menfaatler umdukları için bir buçuk asırdanberi hâlâ Telemak'daki hazinayı elde etmeğe çalışmaktadırlar.

Telemak gemisindeki servet için hükümet bir kontrat teklif etmektedir:

(300.000) franka kadar hükümet hiç bir pay almayacak, bundan sonrası için (500.000) franka kadar yüzde 20 alacak, daha sonra da her (250.000) frankta define arayıcıya yüzde 5 bırakacak ve servet altı milyon frankı tevavüz ettiği takdirde, bunun yüzde 80'ini hükümet yüzde 20'sini define arayıcılar alacaktır.

Define arayıcılar hiç bir zaman nikbin olmadıkları için 1939 senesinde de birçok kimseler Telemak'daki defineyi çıkartmağa teşebbüs etmişlerdir. Şimdi de yeniden faaliyete geçilecek, bir buçuk asır evvel sulara gömülmüş olan muazzam hazine çıkarılmağa çalışılacaktır.

Lutine için de çalışılacak

Fransızlar, Telemak'ı çıkartmak için Hollanda'ya sureti hususiyede yaptırmış oldukları (3.000) tonluk Karinata tahlisiye gemisini tehlikeleriyle meşhur olan Terscheluğu boğazına da yollamışlardır. Burada Hollanda römorkörü ve İngilizler tarafından yollanmış olan en yeni tahlisiye vasıtalarıyla, Lutine gemisiyle birlikte batmış olan muazzam servetin meydana çıkarılmasına çalışılmaktadır. Lutine ismi bütün Fransızlar

ve İngiliz gemicilerinin hatırlıdır.

Fransız ihtilali sırasında İngilizlere geçen Lutine 1799 senesinde Hollanda sahilleri yakınındaki Teksel adasındaki garnizona para götürmek üzere Yarmut limanından hareket etmişti. Londra tüccarların bazıları da Hamburg limanına göndermek istedikleri altın ve gümüşü bu gemiye yüklemişlerdi. Bu sebeple gemide bin çubuk altın ve 500 çubuk gümüş bulunuyordu. İşin daha kötüsü Loyd kumpanyası geminin bütün hamulesini sigorta etmişti. Birkaç gün sonra gemi büyük bir fırtınaya tutulmuş ve Terscheling ile Vliscud adaları arasındaki dar boğazda çok kısa bir zamanda sulara gömülmüştü. Gemide bulunan 240 kişi boğulmuş, yüzeğe muvaffak olan bir tek kişi de yorgunluktan ölmüş idi.

Bu facia tabii Loyd kumpanyası için de büyük bir felâket olmuştur. Yeniden sermaye bulmak, ismini meşhur etmek lâzımdır. Kumpanyanın ismi Lutine'e çevrildi. Bu şekilde felâketlerine sebebiyet veren Lutine şimdi de büyük bir reklam vasıtası olmuştur.

Kazanın üzerinden iki sene geçmişti. Bir şirket müraacaat ederek Lutine ile gömülen serveti çıkartmak istedi. Hollanda hükümeti çıkacak miktarın üçte ikisini şirkete bırakacaktı.

Tabii bu mihyas hükümete fazla bir kâr temin edemezdi. İlk teşebbüs 56.000 lira kâr bıraktı. Bilhassa kontrolü fevkalâde müşkül olan bu işte herkes kendine büyük bir hisse çıkarıyordu.

1822 senesinde Draga isimli bir İngiliz şirketi namına hareket eden mühendis Torel yeni usuller ile on milyon frank kıymetinde altın ve gümüş çubuk çıkartmağa muvaffak oldu.

1857 senesi ile 1861 senesi arasında Loyd kumpanyası devamlı çalışmalar ile serveti çıkartmağa çalıştı. Fakat fazla bir şey elde edemedi.

Evvelâ bin İngiliz lirası, ikinci seferde de (40.000) İngiliz lirası kıymetinde altın ve gümüş çıkarıldı. (Anlaşıldığına göre bu çalışmalar esnasında çıkarılan Lutine'nin dümeni ile Loyd kumpanyası müdürüne güzel bir koltuk yapılmış ve geminin çanı da kumpanya binasının en mutena bir yerine asılmış). Bundan sonra mühendislerin buldukları bazı usuller müsbet bir netice vermemiş olduğundan bir müddet Lutine'nin çıkarılması meselesi unutulmuştu.

1912 senesinde yeniden işe koyulan kumpanyalar hayretler içinde kaldılar. Gemi yerinde yoktu. Fakat kısa bir tetkikten sonra bunun mümkün olamayacağını, ancak geminin kum yığınları altında kalmış olduğu anlaşıldı.

Gardiner'in idare ettiği bu arama evvelâ hiç bir netice vermedi. Ancak tulum balar vasıtasıyla kum çekilince tek tük altın çubuklar meydana çıkmağa başladı. Fakat bütün gayretlere rağmen serveti tamamen elde etmek mümkün olamadı. Gardiner teşebbüsünde muvaffak olamayınca da işten çekildi.

Bundan sonra Fransızların Lion isimli gemisi İngilizlerin meşhur dalgıçlarının yardımıyla işe koyuldu; fakat bir tek parça altın bile elde edemedi.

Şimdiye kadar bütün çalışmalara rağmen neticesiz kalan bu iş bir kere de sureti hususiyede hazırlanmış olan Karimata tahlisiye gemisiyle tecrübe edilecektir. Lutine gemisinin batmış oldu.

İTALYA, servet ve refahını, millî istihsalâtından ziyade ecnebi ziyaretçilerin bıraktığı milyonlara mediyundur. Senenin her mevsiminde, vapur doluları binlerce seyyah gelir; gezdikleri yürüdükleri yerlere milyonları döker, giderler. Her yerde bu işi gören mamurelerdir; burada harabeler!...

Dağ başında, iki süslü kolon üstünde, yosunlu bir taş parçasını görmek için o ne müthiş akındır!... Bunu, mutlaka insan, gözleriyle görmek lâzımdır!...

Fakat İtalyanlar, bu sayani hayret insan akınına memleketlerine celbedebilmek için, o yosunlu taşın bulunduğu yere, asfalt yollar yapmışlardır; muazzam oteller kurmuşlardır; barlarını, sinemalarını, kızlarını, kadınlarını, memleketlerinin bütün cazip ve sihirli oyunlarını, hep oralara taşımışlar; yem parçalarının etrafına büyüklüklerini gerekerek, hortumlarını uzatmışlardır. Süje, yosunlu taşdır; fakat onun iç yüzü, bir âlem, bir muammadır!...

Antalya, Pizadan, Pompeiden daha az görülmeye değer bir yer mi?... Eski Antalya dedikleri Aspendos. Köprü çayının biraz ilerisinde, Bakır. Şehre en yakın bir düzlükte Perikli. Kurkutek yolunda Güldüğü harabeleri... Henüz dünya gözüne açılmamış gizli bir hazine gibi çalılıkların, dikenliklerin arasında görülüyor. Fikri hoca bir tarih kitabı yazmasaydı, bunlar,

Kaplanlı kadın

Bir film yıldızı mı?... Belki. Kendisine kaplanlı kadın ismi de veriliyor. Cesaret edebilir misiniz?

Gu yer otuz metre derinliktedir. Bu derinlikte dalgıçlar kolayca çalışabilirler. Hattâ İrlandalı dalgıçlar 33 metrede de çalışabilmektedirler. Lutine büyük bir kum, kal üzerinde oturmaktadır. Gemi ile birlikte batmış olan altın ve gümüş çubuklar ile para on iki tane çelik kasa içinde kapalı idi.

Geminin batmış olduğu boğaz, da sular ekseriya dalgalı olduğundan uzun çalışmalar kabil olamamaktadır. Yoksa gemideki serveti kurtarmak hiç de müşkül bir mesele değildir.

1922 senesinde Fransanın garp sahillerine yakın bir yerde batmış olan İngilizlerin meşhur Egypt (Mısır) isimli yolcu gemisi Artiglo tahlisiye gemisi vasıtasıyla kolayca kurtarılmış idi.

Ancak Lutine'nin batmış olduğu yerin vaziyeti kurtarma hareketini müşkülleştirdiği için Karimata tahlisiye gemisinin de muvaffak olup olamayacağı merakla beklenmektedir.

Cenubi Anadoluda bir gezintiden notlar

Antalya seyyah şehri

Vatan sevgisi, idrâk duygusudur. Onu güzel olduğu için sevmemeli; sevmek için güzelleştirmelidir

YAZAN:

Dr. Cemil Süleyman

tetkik edilmeye değer bir eser midir?... Alelade bir taş yığını mıdır?... Belki farkında bile olmayacaktık!...

Girit muhacirleri, mermer sütunları söküp evlere direk yapıyorlar; heykelleri kırıp binarlarda taş yerine kullanıyorlardı.

İtalya konsolosu Feranti, mermer büstleri toplamış; birer kukla gibi merdiven başlarına oturtmuştu. İlgâl zamanında, en kıymetli parçalar İtalyaya nakledildi. Millî hükümet teesüstü ettiği zaman yetiştirler; yetiştiriler ama, sonuna yetiştirler!...

Köylüler, altın sikkeleri, avuç avuç yok pahasına, çarşıda paazda satarlardı. Roma devrine ait paralar, torba torba hırsavacı ihportalarında teşhir edilir; heykeller, vazolar, serbetçi dükkânlarında rafları süslerdi. Bu eserleri ilk defa toplayan, Rum kilisesini müze haline sokan, hep o Fikri hocadır. Galiba kendisi hâlâ o işin başındadır.

O, alelade bir zevk, bir heves değil, morfinizm, kokainomanî gibi, zavallının başını sarıran bir hastalık, bir iptilâ idi. Cübbesinin eteğini, bohça gibi şalvarının arkasına toplar; ellinde bir kırık şemsiye, yazın sıcağında, kışın ayazında, sabahtan akşama kadar, ömrü, taş

kovuklarında, yıkık duvarların üstünde geçerdi. Bir gün ben de heveslendirdi. Sabahın alaca karanlığında bu duvardan başladık; akşamın zifiri karanlığında öteki duvardan indik. Meğerse, o taşların arasında, o kovukların içinde, koca bir tarih yaşıyormuş!... Memleketi bina eden Fledelf Adalyusdan, memleketi harap eden altıncı Memede kadar bütün bir tarih!... Fakat aklımda ne Yavuz kaldı, ne Fatih... İskarpınların içinde ayaklarım şişmiş; dizlerime karasus inmişti. O zaman Fikri hocaya ile yeni görüşüyordum. Zahir:

— İlme karşı ne kayıtsız adam...

Demesin diye korktum; dilinden soluyan kertenkele gibi, o hendeklere ben de kırk kere indim; o duvarlara ben de seksen kere tırmandım. O, her taşın altında tetkik edilecek bir şey buluyor:

— İşte.. diyordu. Romalılar devrinden kalma bir sütun başlığı. Hititlere ait bir kitabe...

Yosun bağlamış taşların üstünde o siliik yazıları nasıl okuyordu?... şaşıyorum.

O, bu eserleri, bir karınca gibi, müzesine taşırdı. Şimdi kim bilir, on beş senedenberi, orada ne kıymetli bir tarih koleksiyonu vücuda gelmiştir!...

Bir antika meraklısı gibi, bunları toplayıp ve sonra karşına geçip hayran hayran temasa etmekten ne çıkar?..

Onları, bütün cihanın istifadesine arz edip memlekete servet geçirmek lâzımdır. Asıl faydalı iş budur.

Biz bekleriz ki herkes bizi öğrensinsin; Amerikadan milyonerler sökün etsin; memleket, refaha, servete garkolsun!...

Hayır... Hiç bir kimse bizi tanımıya mecbur değildir. Kendimizi biz tanıtaçık; reklamlarımızı yapacağız; afişlerimizi dünyaya dağıtaçık; tıpkı Yunanlıların, İtalyanların, hattâ şurada yanbaşımızda, henüz bizden dün ayrılan Mısır gibi, Suriye gibi, iptida yollarımızı yapacağız; otellerimizi kuracağız; konfor ve komodite gibi, medenî ihtiyaçları tatmin edecek noksanları ikmal edeceğiz; sonra fayda, refah ve saadet bekliyeceğiz!...

Pompei için yazılmış yüzlerle cilt kitap vardır; Yunanlılar, Akropol için milyonlar sarfetmiştir. Palmir, Baalbek, dünyanın servetini çekiyor; güneş mabedinin kolonlarını, Zenobinin mezarını, Mısırdaki koca kafa lı Sfeksın galiz çehresini görmek için, tâ Cenubi Amerika'dan, Avustralyadan binlerle seyyah geliyor; her sene memlekete hazine bırakıp gidiyorlar. Antalya için bir refah ve saadet membar olan bu kıymetli eserleri, hattâ Antalyalılar!

(Devamı 11 incedir)

İngilteride geçen bir aile faciası

iki çocuklu bir kadın hırsırlıktan mahkûm

Kocası hâdiseye bir hastalığın sebep olduğunu ileri sürüyor

İngilterenin Liverpool şehri tramvay şirketi idaresinde akşama kadar çalıştıktan sonra yorgun argın eve dönen Frederik Barnes, daha kapıdan içeri girer girmez yüreğine bir ferahlık, vücuduna bir tazelik geldiğini his ederdi.

Ocak başında oturan, dikiş diken, yama yamayan karısı Alis vardı. 17 yaşında oğlu, 14 yaşında bir kızı vardı. Bunlar derslerini çalışmaktaydılar. Sonra sekiz yaşında bir küçük oğlu daha vardı ki, oyuncaklarıyla oynardı. Tam mânasiyle neşe ve hareket içinde bir aile hayatı.

Frederik Barnes'i yalnız bir şey üzüyordu. Memuriyeti değil; çünkü henüz terfi etmişti. Karısı değil, çünkü o kadın âleme örnek olabilecek bir zevce ve anneydi. Çocukları değil, çünkü hepsi sıhhatteydiler ve iki tanesi kendi hayatlarını kazanmak üzereydiler.

Her şey yolunda gidiyordu. Bunun gayet iyi biliyordu. Bu itibarla üzüntüsü evin içinden değildi; dışardan geliyordu: Civar komşularda vukua gelen bazı hırsızlıklar onun canını sıkıyordu.

Yalnız bir cihetten teselli buluyordu. Zira galınan şeyler, hep kıymetli ziynet eşyası idi. Ve kendilerinin de bu gibi şeyleri yok-

tu. Madam Alis Barnes öyle zıynetle merak salmış kadınlardan değildi.

Bununla beraber Frederik Barnes Liverpool gazetesine bir mektup yazarak bu hâdiseye zabıtanın daha çok dikkatini celbetmeye unutmazdı. Aynı gazeteye mektup gönderen diğer karilerde olmuştu. Onlar da mahalli zabıtanın bu işi başaramıyacaksa, Londraya Skotland Yard'a müraacaat etmek lâzım geleceğine işaret ediyorlardı.

Bu neşriyat salâhiyet makam. larını şiddetle harekete getirmişti. Derhal sivil ve resmî polisler mezkûr mahalli sıklıkla bir teftiş altında bulundurmağa başladılar.

Suçlu muhakkak bulmağa azmetmişlerdi. Bulamazlarsa âdeti yerlerinden edileceklerdi.

Bu münasebetle hırsızlıklar bir

müddet durduktan sonra bir gün bir kadın bir evin penceresinden içeri girerken görüldü. Sivil memurlardan biri kısaca bir düdük çalarak arkadaşlarını çağırdı. Bir arada beklediler.

Az sonra kadın dışarı çıkarken şapkası, çantası ve parmakları mücevheratla dolu olduğu halde yakalandı. Karakola götürüldü.

Kadının, karakola götürülmesi o kadar kolay olmamıştı. Ağlıyor; çırpınıyordu. Komiserin önüne çıktığı zaman da ilk ricası şu olmuştu:

— Aman, beni kocama haber vermeyin!

Kadın ismini sordular: Alis Barnes olduğunu söyledi. Yanı-zavallı elektrik şirketi memurunun karısı..

Fakat kocasının karakola çağır-

(Devamı 11 sayfa)

Bugünkü cemiyete göre Türk kadını nasıl olmalıdır

Analık ve mürebbilik kadınlar için en güzel meslektir

Profesör Kesler, Sabiha Zekeriya ve Doçent Yavuzun fikirleri

YAZAN: **NERİMAN HİKMET**

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
İKTİSADİ İLMİYYAT PROFESÖRÜ G.
KESSLER'İN FIKIRLERİ

— On dokuzuncu ve yirminci asırlar bütün kültür memleketlerinde kadma, erkeklerle aynı hukuki müsavvati vermişlerdir. Bugün kadma evvelki devirlere nisbetle büsbütün başka ölçüde siyasi ve iktisadi hayata iştirak edebiliyor. Bununla beraber, kadımlara verilen bu hürriyet, bir takım tehlikeler meydana getirdi. Bilhassa sanayiye ait çalışmalarda (sanayi şubelerindeki kadma mesaisi) sıhhatte müteallik bazı hususlar onu tehdit etmektedir.

Bundan dolayı kadma hürriyet bahşeden kanunlar yanında, kadma işçilerin sıhhatlarını koruyan kanunî hükümlerin ısdar edilmeleri de lâzımdır. Hususî bir takım himaye ve yardım hükümlerininin (içtimai sigorta vasıtasıyla) çalışan anaları doğumdan evvel ve sonra tahtı emniyette bulundurmaları icap eder.

Avrupada, kadınlar zaman zaman hiçbir fark gözetilmeksizin bütün sanayi şubelerine dahil olmağa çalışmışlardır. Elde edilen neticeler mensucat ve giyim sanayiinde vâsi mikyasta kadma işçilerin çalışmalarda mukabil, bunların maden sanayi şubelerinde pek cüz'î miktarda işgal etdiklerini göstermiştir. Keza işgahat işlerinde ve madencilikte sağlık bakımından kadma amelelerin çalışmaları tamamen yasak edilmıştır. Fikrî mesleklerde de vaziyet hemen hemen aynıdır. Meselâ fikrî sahada kadma tedris işlerinde çalışmağa kabiliyetli olmasın mukabil, mühendislik ve hukukî mesleklerde uzam boyulu muvaffakiyet gösterememektedir.

Bütün bu sebeplerden dolayı kadımlara erkeklerin eskidenberi işgal ettikleri bütün meslekler tereddütsüz olarak tavsiye edilemez. Kadma rehberler her hangi işte çalışacak kadma evvelden çalışmağa ne dereceye kadar kabiliyetli olduğunu tayin ve tesbit edecek, ve ancak ondan sonra yeni yetişen genç kadma neslini muvaffakiyetle çalışabilecekleri mesleklerle sevk etmekle mükellef olmalıdır.

Analık ve mürebbilik kadımlar için her zaman en mükemmel meslek olarak kalacaktır. Bununla beraber evlenmemiş ve cesaretle hayata atılmış kadma tabiidir ki takdire şayandır. Aynı zamanda tehlikelerle karşılaştığı vakit kanunî himayeye lâyıktır. Ancak pek az kadma Madam Külinin erdiği muvaffakiyet de recesine nail olabilir. Bununla beraber kadımların hastanelerde çocuk bakım evlerinde, mekteplerde ve fabrikalarda bugün sessiz, sadasız çalışmaları vatan için, insanlık için daha az faydalı değildir.

MUHARRİR SABİHA ZEKE-
RİYANIN FIKRİ

— Bugünkü hayat içinde modern kadma nasıl olmalı? Modern kadma deyince, sosyete hayatı yaşayan yani bugün analıktan kurtulmuş, danseden, oynayan, spor yapan, danseden hayatı bir lüks olarak telâkki eden kadma anlamıyorum. Modern kadma diye ayrıca kadma verilen kadma diye ayrıca kadma verilen kadma vasfı varsa, ben bunu şu şekilde anlıyorum. Hayatın icaplarına kendini uyduran, her

hayatla beraber değişen kadma...

Bu kadma nasıl olabilir?

Üç çizgi ile modern kadma şöyle olmalıdır! diye bir hüküm vermek pek ukalalık olur. Umumiyetle her erkeğin olduğu gibi kadma da hayatta bir takım vazifeleri vardır.

Cemiyetin içinde lüzumsuz bir at gibi yaşayan kadma da erkeğe de herhangi bir devirde olursa olsun bir kıymet veremeyiz. Kadma dün kendisine verilen bir takım kıymetleri ve vazifeleri vardır. Bugün değişen hayatı da kadma başka kıymetler ve vazifeler yükliyor.

Kadma bu yeni hayatın icaplarına göre evine, muhitine, cemiyete, insanlığa faydalı bir mahlûk olabiliyorsa bir kıymet ifade eder.

Modern diye bir kıymet tanımlıyorum. Eğer modern kelimesinden eski hayattan çıkıp yeni hayata uyan insanı murat ediyorlarsa bu terakkiye, cemiyetin geçirdiği istihalelere kendini uyduran bir mahlûktur ki, bunu yalnız kadma değil, erkekten de aynı şekilde bekler ve isteriz.

Eski hayata bağlı kalan, hususî hayatını değiştirmedikleri halde cemiyete faydalı olan insana modern değil diye bir terlik izafe etmek doğru mudur bilmem. Ben modern kadma diye hususî bir kategori bilmiyorum. Bence ilerleyen ve yaşadığı muhit ve insanlığa faydalı olan insan vardır. Bu insanlar ne şekilde bir hayat yaşarlarsa yaşasınlar, benim için hiçbir mana ifade etmez. Sık giyinmek, dans etmek ata bilmek, bunlar fertlerin hususî zevkleridir. Bunlar bugünkü hayatta da vardır, dün de vardır. Bugünkü modern de, dünküler için değil. Modern kelimesinin bence manası yukarıda da söylediğim gibi değişen hayata kendini uyduran ve hayatla beraber değişen insandır.

HUKUK DOKTORU YAVUZ
ABADON'UN CEVABI

— Yeni hayat içerisinde modern bir kadma tasavvuru her ferdi ideale göre değişebilir. Ancak bugünkü Türk cemiyeti ve bu cemiyetin ihtiyaçları gözönünde bulundurduğumuz takdirde ki objektif bir kıymet tasvirine ulaşmak imkânı vardır. Bu bakımdan modern bir Türk kadma aranacak vasıfları bir takım şemalara irca etmek çok güçtür.

Millî hayatımızın yeni ve kuvvetli esaslar üzerinde tanzimile hararetle meşgul olduğumuz bu inkişaf ve inkişaf devrinde hakikî bir hürriyete kavuşmuş bulunan kadmağımızın bir tek vasfı üzerinde tam bir ittifak vardır sanırım. Her Türk kadma her şeyden evvel bir yurt ve ev anası olmak ıztırahıyetine kavuşmamı, insanlık için de bu vasfı iktisap imkânları âmahduttur.

Ana olmak, ve analık fonksiyonunu yapmak bir kadma diğer vasıflarla temayüz etmesine manî teşkil etmez. Bilâkis yeni hayatı anaya herkesten fazla bilgili kadma anaya herkesten fazla duygulu olma lüzum ve zarureti telkin ediyor. Bu bakımdan memleketin istikbali ve ümidi bilhassa kadmağımızın aydınlık fikrî durumlarına, metin ve fevkalâde karakterlerine bağlıdır.

Dünya ızdırap ve acıya değer mi

Boşanan çiftler de güler yüze ayrılıyor

Her memlekette müşterek âdetler vardır. Bunlardan biri de muhakkak ki "düğün yemeği" dir. Yeni evliler düğünleri geçesi yakın dostlarıyla birlikte yemek yerler.

Garabet diyarı Amerikada şimdi yeni çıkan âdetler arasında bir de "boşanma yemeği" varmış. Daha doğrusu bazı kimseler bu usulün taammüm etmesine çalışıyorlarmış.

Geçenlerde boşanmış olan Jan Kravfort bu usule riayet edenlerin başında geliyor. Jan Kravfort'un evvelce Franço Ton ile evlenmiş, peri masalı gibi kısa bir hayat yaşadıktan sonra nihayet geçenlerde boşanmış olduğu malumdur.

Karısından ayrılan Frauşo Ton gazetecilere şunları söylemiştir:

— Boşanma ziyafetlerinin çoğalmasını temenni ederim... Doğrusu bu usul çok hoşuma gitti.

Diğer taraftan bu usulü ortaya atan yıldız Jan Kravfort da şunları söylemektedir:

— Boşanacak çiftlerin hayatı daima dost kalmaları lâzımdır. Ayrılmış çiftlerin yekdiğerlerine kin beslemeleri hiç de hoş bir hareket değildir. Bu düşünce ile eski kocam Frauşo Tona daima mektup yazıyorum, o da her hafta beni telefonla arar. Bu şekilde bile iki dost olarak yaşamaktayız.

Jan Kravfort bu cemiyetin nişanesi olmak üzere kocasından boşanmazdan bir gece evvel onunla Newyorkun en mükellef bir lokantasında buluşmuş, birlikte yemek yiyerek dansetmişlerdir.

Jan Kravfort bu şekilde boşanma ziyafetlerinin herkes tarafından kabul edilmesini ve eski çiftlerin daima dost kalmalarını istemektedir.

Almanyada genç kadınlar klübü

Almanyanın her şehrinde bir kadınlar klübü vardır. Bu klüplerde bilhassa vücut tenasübüne ehemmiyet verilir ve jimnastik hareketleri yapılır. Resimde Almanyadaki bu klüplerden birinde genç kızların nasıl çalıştıklarını görüyorsunuz...

İstikbalin şafaklarını nurlu görmek istiyorsanız Çocuk Haftasında Çocuk Esirgeme Kurumuna azami yardımda bulununuz!

Sinema ve SPOR

Amerikanın yeni sinema yıldızlarından Lin Barri bütün hayatın eğlence ile geçmesi fikrinde. Ona göre kışın kayak sporlarından sonra baharda dans etmek lâzımdır. Aynı zamanda yaz için yüzmeye hazırlanmayı da unutmamalıdır.

Meraklı tarih sayfaları

900 lira aylık alan borçlu valiler

Guraba Hastanesi — İlk damga kâğıdı — 900 lira aylık alan ve hemen daima borçlu kalan valiler — ekmeğin fiyatları — İstanbulda fukara hekimleri, nöbetçi hekimler — De nizde bir düğün alayı — Cihan saraskerinin azlı — Fransa kralının oğlu İstanbulda — Püskül tarayıcılar — Guraba hastanesinin resmi küşadı — İstanbulda köprü — Bayramla şma kaldesi.

Vakit için yazdığım tarih konuşmalarına başka bir cesni vermek arzusu ile, geçmiş yılları gösteren rakamlardan teşkil ettiğim serlevhalar altında, o yılların şayanı dikkat, meraklı, tuhaf, cazip vakalarına ait notlardan mürekkep bir sıra yazı hazırladım. Bugün onlardan birincisini, hicri 1261 senesini sunuyorum.

GURABA HASTANESİ

Padişah Abdülmecid'in anası Bezmialem Sultan hayır sahiplerine örnek olarak garipler ve fakirler için İstanbulda Yeni bahçede mükemmel bir hastane yaptırılmasına karar verdi.

İLK DAMGA

1261 senesine kadar devletle olan muamelâta damga pulu kullanmak âdeti yoktu. O sıradadır ki varidatı fazılaştırarak için damgalı kâğıtlar çıkarıldı: Senetler vesair muamelât evrakı nevilerine göre bu damgalı kâğıtlara yazılacaktı.

Bu damgalı kâğıtlar uzun zaman kullanılarak, sonraları bunlara bedel damga pulu çıkarıldı.

VALİLERİN YÜKSEK MAAŞLARI

Bu devirde valilerin 750 ve 900 lira gibi muazzam bir aylık aldıkları, görüldü. Bu rakamları okuyup o zamanın teşkilâtını beyenmiyenler buna hayret edebilirler. Halbuki, o zaman vilâyet dairesinde iş gören kâtiplerin, divan efendisleri ile mektupçu ve dairesi halkının aylıklarını ve inzibat işleri masraflarını valiler kendi maaşlarından verirdiler. Bir yere tayin olundukları zaman yol masraflarını da kendileri görürlerdi. Binaenaleyh o yüksek maaşlar valilerin hiçbirisinin masrafını karşılayamaz, pek çoğu hemen daima borçlu kalırlardı.

EKMEK MESELESİ

Bu yıl İstanbulda fırancalar adile çıkarılan ekmeğin neville çoğalmış olduğundan dolayı halkın zarar gördüğü hükümetçe hissedilmiş, baş, orta ve has namile, başın okkası 90 diğerlerinin 50 paraya sattırılmasına karar verilmiştir.

Bu yıllarda İstanbulda, yağ ekmek, çarşı ekmeği ve fırancaladiye birkaç türlü ekmeğin yapıldı. Fırınlara zahire fırancala diye birkaç türlü ekmeğe de narhı zahire nazırı koyardı. O zamanlar İstanbul

Yazan: Reşat Ekrem

ekmekleri de gayet nefisti, okkası da 45 para idi.

FUKARA HEKİMLERİ NÖBETÇİ HEKİMLER

İstanbul doktorlarının çoğu Galata ve Beyoğlu taraflarında oturduklarından, İstanbul ahalisinden geceleri doktora yahut cerraha muhtaç olanlar güçlük çekerekdi. Bunun önüne geçmek için İstanbulun her tarafına münasebeti olan Bayezit civarında Sirmakeşhane karşılarındaki eczacı dükkânı doktorlara nöbet yeri tahsis edildi. Tıbbiye mektebinden seçilen tecrübeli on tane doktor ile iki cerrahın geceleri sabaha kadar orada bulunmaları emredildi.

Bunların, müracaat edecek muhtaç ve fakir hastaların parasız verilecek ilaç bedelleri her ay maliye hazinesinden ödenecekti. Kudreti olmiyan hastalardan para istenilmeyecekti.

ADİLE SULTANIN DÜĞÜNÜ

Bu yılın yazında padişahın kızkardeşi Adile Sultan ile Topkane Müşiri Mehmet Ali Paşanın düğünü oldu. Düğün bir hafta sürmek üzere Haydarpasahı sahrasına pek mükellef ve şahane oldu. Bütün elçiler ve maslahatgüzarlar madamaları ile beraber düğüne davet olundular ve Abdülmecit tarafından kabul edildiler. Elçilerin geldikleri gün Baloncu kumaksı adında bir zat gayet büyük bir balon uçurttu. Düğün münasebetiyle bütün saraylar, resmi binalar, Boğaziçindeki sahilhaneler kandillerle donatıldı. Düğünün yedinci perşembe günü Adile sultan Beylerbeyi sarayından köşklü sandala bindirilerek düğün alayı denizde yapıldı. Gelin, kendisi için hazırlanan Neşâtâbad sahil sarayına götürüldü. İstanbulda ve taşrada ne kadar hafif hapis ve hafif sürgün mahkûmu varsa, bu düğün münasebetiyle affedildiler.

Cihan saraskerinin azlı yine bu yıl içinde Abdülmecit fevkalâde büyük nüfuz ve şöhrat sahibi iki vezirini, Sarasker Rıza Paşa ile Maliye Nazırı Safveti Paşayı azletti.

Rıza Paşa, beş yıldanberi, hem sarasker, hem de mabeyn müşiri olarak büyük bir nufuza sahip olmuştu. Halk kendisine "Cihan Saraskeri", unvanını vermişti. En ufak bir şey de olsa Rıza Paşaya sorulmadan yapılamazdı. İkbalinin şa'sası göleri o kadar kamaştırmıştı ki azledildiğini duyanlar o gün haberi tanıdıklarının kulağına fısıldarlarken: "Haberiniz var mı sarasker azolmuş. Ama sakın duymuş olmiyasınız, diyilâve ederlermiş.

Rıza Paşa, o kadar azamet gurur getirmişti ki alaylarda müşirleri atının yanında yürütürdü. Ziyarete gelen büyük memurlara, yerinden kırıp damadan ayağını öptürürdü.

Azlinin sebepleri arasında şüphesiz vaka da zikrolunur:

Vükelâ meclisinde bir gün sadrazam konuşulan bir iş hakkında:

— Acaba iradeî şahane merkezdedir?

Diye sormuş, mabeyn müşiri Rıza Paşa da "iradeî şahane benim dediğim gibidir, manasına:

— İradeî şahane benim dediğim gibidir!

Demiş, sadrazam, saraskerlikaz için sualini birkaç defa tekrarlamış, Rıza Paşa yaptığı ifade potunun farkına varamıyarak aynı cevabı vermişti. Hatâ şeyhişlâm Mekki zâde Efendi Rıza Paşanın yüzüne dik dik bakarak yerinden kalkıp namaza durmuştu.

FRANSA KRALININ OĞLU

Fransa Kralı Lui Filip'in seyahatte bulunan oğlu Dük de Monpansiyi İstanbula geldi. Beylerbeyi sarayında huzura kabul edildi.

PÜSKÜL NİZAMI

O zaman asker fes giyerdi. Askerle memurlar ve ahaliden fes giyenlerin feslerine taktıkları püsküller, bükülmemiş ipekten idi. Rüzgârdan, yağmurdan, ufak bir sarsıntıdan püskülün ipek telleri karışırdı. Her gün, hattâ günde birkaç defa püsküllerin taranması lâzımdı. Püskül taramak için, şimdiki kundura boyacıları gibi sokaklarda, çarşı ve pazarlarda "Püskül tarayalım!" diye bağırıp dolaşan püskül tarayıcılar vardı, ekserisi de Yahudi çocuklarıydı. 1261 de, zabitanın, neferlerin, rütbelerine göre tayin oluncak dirhemler mikdarında örne püskül kullanmaları emredildi. Ve bundan sonra tel püskül yerine örme püskül kullanılmaya başlandı. Püskül tarayıcıları da...

(Devamı 21/1 nerededir)

Hatayı cebren işgal etmiyeceğiz

(Baştarafı 1 incide)

na ve Romanya'ya verdiği garantileri hatırlatmış ve aynı günde İngiltere'nin de bu iki dost memleketi yardım etmek azmını izhar edebilmiş olmasından dolayı beyanı memnuniyet eylemiştir.

Hariciye nazırı, Polonya ile Romanya arasında karşılıklı emniyeti gaarnti için yapılmakta olan müzakerelerden bahsetmiştir.

Bone, Fransa'nın Türkiye ile de daima daha dostane münasebetlerde bulunmak hususundaki arzu ve ümitlerini izhar eylemiştir.

Nihayet, Sovyetler Birliği ile inkişaf eden müzakerelere temas ederek Fransa'nın, bir tavuz takdirinde Rusya'nın komşu devletlere yardımını temin için yaptığı tekliflerin tetkik edilmekte olduğunu ve memnuniyeti muvafık bir neticeye varılmasının muhtemel olduğunu söylemiştir.

Bone, netice olarak, bugünkü vaziyetin çok vahim kararsızlıklarını gizlememiş ve Fransa'nın, imparatorluğun her köşesinin himayesini temin için icap eden bütün ihtiyat tedbirlerinin alınmış olduğunu bildirmiştir.

Son haftalar müzakereleri nin hiç kimse aleyhine müteveyyegâne hedefin sulhun muhafazası bulunduğunu ilâve etmiş ve nihayet Ruzvelte mesala-

jından dolayı Fransa'nın şükran hislerine tercüman olmuştur.

Bone, bu izahatı verdikten sonra, kendisinden sorulan bir çok suallere cevaplar vermiştir.

Dantzig hakkında, bazı yalan haberlerin tehlikesi üzerine encümenin nazarı dikkatini celbetmiştir.

Türkiye hakkında, Bone, Türk hükümetinin Hatayı cebren işgal etmek niyetinde olmadığını dair teminat vermiş olduğunu söylemiştir.

Sovyetler Birliği hakkında, Rusya'nın Polonya ve Romanya'ya karşı girişeceği taahhütlerin şümülü hakkında şimdiden bir şey söylemeye imkân olmadığını ve maamafih müzakerelerin basit bir hava paktından çok daha geniş esaslar üzerinde cereyan etmekte olduğunu kaydetmiştir.

Mareşal Petain'in İspanyadaki vazifesinden çekilmek arzusunun gösterdiği hakkındaki haberleri tekzip etmiş ve İspanya hakkında demiştir ki:

Bizzat nasyonalist makamat İspanyanın melhuz bir Avrupa iltihafına girmesi imkânsız olduğunu beyan ediyorlar.

Burgos maahfiline göre İspanyanın antikomintern paktına iltihakı İspanyanın mihver siyasetine iltihakı demek değildir.

Paris transatlantigine suikast

Le Havre, 19 (A.A.) — "Paris", vapurunda gece saat 22 de çok büyük bir yangın çıkmıştır. Vapur, içinde Newyork sergisine giden birçok şahsiyetler bulunduğu halde bugün hareket edecektir.

Bundan başka vapurda değeri 25 milyon franktan fazla tutan sanat eserleri de mevcut olduğundan emniyet tedbirleri iki misli arttırılmış bulunuyordu. Buna ve şehir itfaiyesi ile tulumba vapurlarının da çalışmalarına rağmen yangın süratle ilerlemekte, vapurun tamamen kaybedilmesinden korkulmaktadır.

Saat üçte ateş ikinci ve üçüncü bacalar arasında mütakâsif bulunuyordu. İtfaiye mürettebatından bir kişi yaralanmış ve emniyet servisi şefi ölmüştür.

225 metre boyu olan vapur 34 bin 569 tonluktur.

Paris, 19 (A.A.) — Emniyet-i umumiye servisleri iki gün evvel kumpanyaya ve hükümete müracaat ederek Le Havrede bir vapura karşı suikast ihtimalini haber vermişler ve bu sebeple de kumpanya vapurlara ziyaretçilerin girmesini menetmiş bulunuyordu.

Kızakta bulunan Normandie'ye suikast daha kolaylıkla yapılabileceği için, bu vapurda bir kat daha kuvvetli emniyet tedbirleri alınmıştır. Paris vapurunda yangın saat 22,30 da vapurun çamaşırhanesinden çıkmıştır. Kapı anahatla kapatılmış olduğundan emniyet servisinin memurları kapıyı balta ile kırmağa mecbur kalmışlar ve işte bu gecikme ateşin siyaretine sebep olmuştur.

Abeille romorkörü ve şehir itfaiyesi bütün gece vapuru suya boğmuşlardır. Su ile dolan vapur yalpa etmiş ve bu sabah saat 9 da batmıştır.

Havre, 19 (A.A.) — Havas Ajansı muhabiri bildiriyor:

Paris Transatlantik vapuru yeni deniz garının önünde kapalı rihlinin müntehasında iskele tarafına yatmış bulunuyor. Sana kısmı suyun üzerindedir. İtfaiye

Yeni Alman sefiri yakında gelecek Bir Alman gazetesi-nin yazısı

Almanyanın yeni Ankara sefiri Fon Papenin, Hitlerin ellinci yıldönümü kutlulmasına isabet eden ayın yirmisinden sonra şehrimize geleceği tahmin edilmektedir.

Berlin, 19 (A.A.) — Fon Papenin Ankara büyük elçiliğine tayinini mevzuu bahseden Völkischer Beobachter diyor ki:

"Fon Papen Ankara'ya Almanyanın büyük elçisi olarak gidiyor. Fon Papen Türkiye'yi çok iyi tanıır, bu tanınması bir turist sıfatı değil büyük harpte Türk milletle tesriki mesai etmiş olan bir Alman sıfatıdır. 1917 de bin başı olan Fon Papen, general Fon Sandersin kumandası altında bulunan dördüncü Türk ordusunun erkânıharbiye reisliğini yapmıştır.

Fon Papenin şimdi Ankara'ya gönderilmesi, Hitlerin genç Almanya ile genç Türkiye arasında dostluk münasebetlerinin devamına ne derece büyük bir ehemmiyet verdiğini isbat eder.

Hitler 50 yaşında

(Baş tarafı 1 ncide)

Hakikat halde Hitler, tek başına sarfettiği gayret ve faaliyetle Versay muahedesi'nin ağır yüklerini altında ezilmiş olan Almanya'yı ayağa kaldırarak milletinin ruhunda kuvvetli bir birlik hayatı

Mareşalin kerimesi gömüldü

Cenaze merası minde bulunanlar

Vefatını teessürle haber verdiklerimiz Mareşal Fevzi Çakmağın kızı, Güzel Sanatlar Akademisi müdürü Burhan Toprağın refikası Ayşe Muazzez'in cenazesi dün sabah saat 11,5 ta merasimle kaldırılmıştır. Ayşe Muazzez tedavi edilmekte olduğu Alman hastanesinde vefat etmiş ve bilâhara buradan Gülhane hastanesine kaldırılmıştır.

Mareşal, kızının cenazesinde bulunmak üzere dün sabah şehrimize gelmiş bulunuyordu. Merasime saat tam 11 buçukta başlanmıştır. Reisicumhur İsmet İ. önü cenaze merasiminde bulunmak üzere yaverleri B. Şükrü'yü göndermiştir.

Cenazeye, İsmet İnönü, bütün Vekâletler, İstanbul belediyesi, İstanbul komutanlığı, Askeri Tıbbiye, Üniversite, Güzel Sanatlar

Akademisi, okul talebe ve öğretmenlerle bazı okullar çelenk göndermişlerdir.

Hastanedeki merasimden sonra önde süvari kıtası ve piyade bölüğü olduğu halde, hareket eden bir taşla vurup öldürdüm. Arkadaşım Hasan da bana yardım etti" diyerek suçunu itiraf etmiş, fakat ağır ceza mahkemesinde muhakemeye çekilince topyekûn inkâr ile:

"— Poliste dayak atıyorlardı. Sugu kabul etmek mecburiyetinde kaldım. Yoksa beni dayaktan öldüreceklerdi" demişti.

"— Arap Murat ile beraber Okmeydanına gittik. Murat yolda bize cesedin vaziyetini tarif etmişti. Oraya da gidince:

"— Cesedi işte böyle yatırmıştım, başı bu tarafa olacaktı. dedi ve gösterdiği yerdeki topırağı karıştırarak birkaç tel saç buldu. Bunlar tefessüh eden cesedin başından düşen saçlardı.

Sonra morga gittik. Orada cesedi görünce yere kapanıp ağlamağa başladım:

"— Ah niçin bunu yaptım, yazık oldu. diyordu."

Maznun komiser Şükrünün sözleri bitince, haykırarak ayağa fırladı:

"— Yalan, baştanbaşa yalan söylüyor. Bu adam beni 8 gün, 8 gece dövenler arasındaydı. Sözlerini kabul etmiyorum" dedi.

Bundan sonra Galata sulh hakimini Nusret dinlenildi. Nusret de tutulan zaptın doğru olduğunu, Arap Muradın İhsan'ı öldürdüğünü itiraf ettiğini, öldürdükten sonra da cebinde para olup olmadığını baktığını, maktulün başını ezdiğini, 6 tane taş ayrıp gösterdiğini ve morgdaki tahlil sonunda bu taşlardaki kanın insan kanı olduğunu anlattığını söyledi.

Hâkim, Nusrete bu sırada Arap Muratla dayak yemiş bir hal olup olmadığını sordu. Nusret:

"— Hiç bir gayri tabii hali yoktu. Hatta o derecede ki civar bostanlardan aldığı kırmızı turpları iştah ile yiyor, sigara içiyordu."

Arap Murat bunlara karşılık da:

"— Hâkimin söyledikleri doğrudur, ancak ben ona yalan söylemiştim. Dedim gibi, aksi olsaydı, dayaktan şimdi ölü bulunacaktım." dedi.

Mahkeme bundan sonra, di-

Burgos, 19 (A.A.) — Lopez Doriga İspanyanın Ankara elçiliğine tayin edilmiştir.

Gonzales Arano Norveç ve Garcio da Yugoslavyaya tayin olmuşturlar.

Mahkemelerde

Susuz dere ve Haydar cinayetleri

Birinde tahkikatı yapan komiser dinlendi; ötekide katil vakayı anlattı

Dün ağır ceza mahkemesinde Okmeydanında işlenen "Susuzdere cinayeti" nin muhakemesine devam olundu. Katil Murat yakalandığı zaman poliste ve sulh hâkiminin huzurunda verdiği ifadelerde:

"— Dadaylı İhsan ile Okmeydanında bir eve gidip içecektik. Fakat yolda kavga ettik. Başını bir taşın üzerine koydum. Diğer bir taşla vurup öldürdüm. Arkadaşım Hasan da bana yardım etti" diyerek suçunu itiraf etmiş, fakat ağır ceza mahkemesinde muhakemeye çekilince topyekûn inkâr ile:

"— Poliste dayak atıyorlardı. Sugu kabul etmek mecburiyetinde kaldım. Yoksa beni dayaktan öldüreceklerdi" demişti.

Mahkeme heyeti bunun üzerine tahkikatı yapan polis komiserleri ile caninin ilk ifadesini alan Galata sulh hâkimini celp ederek dinlemeğe karar vermişti. Mahkemeye çağırılan komiserlerden Şükrü Şu ifadeyi verdi:

"— Arap Murat ile beraber Okmeydanına gittik. Murat yolda bize cesedin vaziyetini tarif etmişti. Oraya da gidince:

"— Cesedi işte böyle yatırmıştım, başı bu tarafa olacaktı. dedi ve gösterdiği yerdeki topırağı karıştırarak birkaç tel saç buldu. Bunlar tefessüh eden cesedin başından düşen saçlardı.

Sonra morga gittik. Orada cesedi görünce yere kapanıp ağlamağa başladım:

"— Ah niçin bunu yaptım, yazık oldu. diyordu."

Maznun komiser Şükrünün sözleri bitince, haykırarak ayağa fırladı:

"— Yalan, baştanbaşa yalan söylüyor. Bu adam beni 8 gün, 8 gece dövenler arasındaydı. Sözlerini kabul etmiyorum" dedi.

Bundan sonra Galata sulh hakimini Nusret dinlenildi. Nusret de tutulan zaptın doğru olduğunu, Arap Muradın İhsan'ı öldürdüğünü itiraf ettiğini, öldürdükten sonra da cebinde para olup olmadığını baktığını, maktulün başını ezdiğini, 6 tane taş ayrıp gösterdiğini ve morgdaki tahlil sonunda bu taşlardaki kanın insan kanı olduğunu anlattığını söyledi.

Hâkim, Nusrete bu sırada Arap Muratla dayak yemiş bir hal olup olmadığını sordu. Nusret:

"— Hiç bir gayri tabii hali yoktu. Hatta o derecede ki civar bostanlardan aldığı kırmızı turpları iştah ile yiyor, sigara içiyordu."

Arap Murat bunlara karşılık da:

"— Hâkimin söyledikleri doğrudur, ancak ben ona yalan söylemiştim. Dedim gibi, aksi olsaydı, dayaktan şimdi ölü bulunacaktım." dedi.

Mahkeme bundan sonra, di-

Burgos, 19 (A.A.) — Lopez Doriga İspanyanın Ankara elçiliğine tayin edilmiştir.

Gonzales Arano Norveç ve Garcio da Yugoslavyaya tayin olmuşturlar.

Haydar cinayeti anlaşılıyor

Birkaç ay evvel Fatih'te, Haydar civarında bir gece yarısı kadın yüzünden bir cinayet işlenmiş, Makbule adında bir kadının sinemadan çıkıp gitmekte olan 21 yaşında Saanyı mektebi talebesinden Hasan, İngiliz makası tabir edilen bir aletle delik deşik edilerek öldürülmüştü. Katil birkaç hafta kaçak gezmiş, nihayet Sultanahmette siyah gözlük ve değişik kıyafetle dolaşırken memurlar tarafından yakalanmıştı.

Katil Rifat Koç adında bir sabıkalıdır. Kendisi askerî mahkeme tarafından 10 sene hapis cezasına çarptırılmış, bunun 4 senesini yattıktan sonra, bir gün hasta bulunduğu Gülmüşsuyu hastahanesinden kaçmış ve o zamandanberi iki senedir kaçak dolaşmıştır.

Mevkuf bulunan Rifat Koçun dün ağır ceza mahkemesinde muhakemesine başlanmıştır.

Rifat Koç 10 senelik mahkûmiyeti göz önünde tutularak 448 inci madde ile, muhakeme edilmektedir.

Katil, Hasan'ı öldürdüğünü saklamamış, cinayetini söylemiştir.

"— Vaka gecesini Hasan'ın beraber bulunduğu Makbule, evvelce benimle konuşuyordu. Hasanla bir sene evvel tanıştım. Hasan bana müteaddit kadınlar takdim etmişti. Haftanın birçok günü beraber geziyorduk. O gün de Makbule, Hasan ve ben Beyoğlu'na çıktık. Bir sinemaya girdik. Dönüşte bir Alem yapmağa karar verdik. Ben masraf için çıkıp Makbuleye 6 lira verdim. Sirkeçide bir yere uğrayacaktım:

"— Ben şimdi gelirim, biraz bekleyin, diyip gittim. Döndüğüm vakit bıraktığım yerde yoktular. Takip ettim. Şehzadebaşında ikisini beraber buldum. Beni neye beklemediklerini sorunca Hasan:

"— Seni istemiyoruz, haydi git, dedi. Fakat Makbule takip etmem için başı ile işaret verdi. Ferah sinemasında "Aşkın göz yaşları" filmi oynayordu. Oraya girdiler. Ben de girdim. Sinema bittikten sonra Makbule ile Hasan Fatih'e doğru yürüdüler. Ben de Niyazi adında bir arkadaşla arkalarından gittim. Haydarda Çırcır kahvesi önüne gelince yaklaştım. Hasanı çağırardım. Bana küfretmeğe başladı. Halbuki, sinemaya falan hep benim paramla gitmişti. Küfür yetmiyormuş gibi sustalı çakısını da çekti; ağzını açtığına farkettim ve müdafaa için elimi cebime sokup o gün aldığım İngiliz makası ile üstüne atıldım. Ondan ötesini bilmiyorum."

Suçlunun sorgusundan sonra kendisini kaçak gezdiği müddet zarfında evinde yatırarak saklamak suçundan maznun bulunan Ağzılıkçı Haydarın ifadesi alındı. Haydar, katilin vakıa evinde yatmış olduğunu, fakat kendisinin katil olduğunu bilmediği için mani olmadığını söyledi ve duruşma şahitlerinin dinlenilmesi için başka bir güne bırakıldı.

Beşiktaş takımı Ankara'da nasıl yenildi?

Ankara, (Hususi muhabirimiz den) — Galatasaraydan sonra ikinci deplasman maçlarını yapmak üzere şehrimize gelen İstanbul şampiyonu Beşiktaş takımı da birinci İstanbul takımı da ancak 2 puvanla Ankaradan ayrıldı. Bir hafta evvel Fenerbahçe gibi en kuvvetli rakibini 3-0 lık kati bir mağlûbiyete uğratarak Ankara seyahatine çıkan siyah beyazlıların buradaki ilk karşılaşmalarında 2-0, ikinci maçta da 1-0 mağlûp olmaları ve bir tek şeref golü atamadan Ankaradan ayrılmaları şüphe yok ki bu seneki milli küme maçlarının en büyük bir sürprizidir.

İstanbuldaki son galibiyeti ile haklı olarak bütün nazarları üzerine çeken Beşiktaşın Ankara'daki bu beklenmeyen mağlûbiyetleri aradan bir iki gün geçmiş olmasına rağmen bugün hâlâ etrafında hararetle hararetle cereyan eden münakaşalar ve yapılan dedikodularla günün taze bir mevzu olmaktan çıkmamıştır.

Ankara takımlarını hezimete uğratırcasına yenerak altı puvanla İstanbul'a dönmesi beklenen İstanbul şampiyonunun bir tek gol atamadan avdeti Beşiktaşlıların ve Beşiktaş taraftarlarının dediği gibi ne hakemin fena idaresi, ne saha yabancılığı ve ne de Beşiktaşın muvaffakiyetli bir oyun çıkaramamış olmasıdır. Ümit edilmiyen bu mağlûbiyetlerde en başta gelen ve bazan böylece, bütün manileri aşarak şampiyonluk mevkiine yükselmiş bir takımı bile acı mağlûbiyetlere uğratan sebep sadece lüzumsuz gurur ve rakibine ehemmiyet vermemektir.

Beşiktaşlılar, burada işte bu hataya düştüler ve bunun cezasını da iki mağlûbiyet ve iki puvan almakla gördüler. Yoksa diğerleri ikinci ve hattâ üçüncü derecede kalan meselelerdir. Nitekim milli kûmenin değil hattâ senenin en mühim karşılaşmasını teşkil eden bu maçların arifesinde mutatazzım bir tavırla her iki maçı da kolaylıkla kazanacaklarını iddia eden Beşiktaşlıların aldıkları bu netice de Ankara futbolundaki ilerleyişin ve Ankara futbolcularının mütevazı çalışmalarının da bir hissesi olduğunu kayıt ve ilâve edebiliriz.

Maçların tafsilâtına gelince: DEMİRSPOR 2 — BEŞİKTAŞ 0 İlk maç cumartesi günü 19 Mayıs Stadında oynandı. Geçen haftaki Beşiktaş — Fenerbahçe karşılaşmasından ve siyah beyazlıların fevkalâde bir oyunla kazanmış olmaları bu maçıktan sonra Ankara'daki maçları tabii olarak büyük bir ehemmiyet almıştı. Bu mühim maçı görmeğe gelen on beş binden fazla bir seyirci kalabalık

gının doldurduğu stadi dört bir tarafındaki tribünlerde bulunan bu muazzam kalabalıktan mühim bir kısmı Beşiktaşın galibiyetine muhakkak bir nazarla bakıyordu. Bunda da, hiç şüphe yok ki Beşiktaşın Feneri 3-0 kazanmasının büyük bir tesiri vardı. Buna mukabil Demirsporun yılmadan çalışmasını bilenlerin teşkil ettiği bir ekseriyetin yüzde nisbeti az bile olsa yine neticeden ümitvar görünüyordular.

BİRİNCİ DEVRE: Oyuna Demirspor başladı. Ve gayretli bir oyunla beş dakika kadar Beşiktaş yarı sahasında yerleşti. Siyah beyazlılar da bu

olarak ekseri maçlarında olduğu gibi vaziyeti telâfi edeceği zannediliyordu. Halbuki tamamen bunun aksine olarak Demirspor enerjik oyunuyla hamleler yapıyor ve İstanbul takımını sıkışık vaziyetlere sokuyorlardı.

Devrenin 10 uncu dakikasında bir serbest vuruşu kazanan Demirsporlular devamlı çalışmalarının mükâfatını ikinci bir golle gördüler. Bu gol de Zekinin güzel bir vuruşla kaleye gönderdiği topu Arifin mükemmel bir kafa ile topu ağlara takmasıyla yapılmıştı. Bu vaziyet karşısında bütün bütün gayrete gelen Ankaralılar seri ve kombine akımlarla sık sık

Demirspor ve Beşiktaş maçında

M. Alinin favallü bir kurtuluşu vaziyete rağmen neticeden ümitvar gözükken ağır bir oyun oynuyorlar... Takımın bütün hatlarında rakibin bu atılan oyununa ehemmiyet vermeyen bir hareket göze çarpıyor. Bunu gözden kaçırmayan Demirsporluların hücumlarını şiddetlendirmesi karşısında Beşiktaş ta harekete geçti. Bu sebeple oyun bir müddet müsavi cereyan etti. Fakat havadan oynayan ve üstelik kısa paslarla ağır ve ortadan oynayan Beşiktaş Demirsporun esri ve hareketli oyunu karşısında bir netice alamıyor. Bununla beraber bir kaç dakika Beşiktaş bu vaziyete rağmen bir parça oyuna hâkim oluyor. Fakat bu hâkimiyet te neticesiz kalıyor. Oyun bu şekilde devam ederken 29 uncu dakikada Demirspor sağ açığı Zeki kısa bir iki çalımla Hüseyini geçerek Orhana pas veriyor. İb. rahimi atlatan Orhan da topu sıkı bir şütle sol köşeden ağlara takarak ilk golü yapıyor. Bu gol Ankaralıları olduğu gibi Beşiktaş da coşturuyor. Fakat üstün vaziyete geçen Demirsporlular Beşiktaşın bir kaç akımını kolaylıkla kesiyorlar ve devre 1-0 Demirspor lehine bitiyor.

İKİNCİ DEVRE: Oyunun son 45 dakikasında İstanbul şampiyonunun ilk devreden daha seri ve canlı bir oyun oynayacağı ve bunun neticesi o

Beşiktaş kalesini ziyaret ediyorlar, fakat kısmen acele yüzünden ve kısmen de kaleye yaklaştıkları zaman şüt çekmiyerek paslaşmak istemelerinden bir netice alamıyorlardı. Dakikalar böylece Demirsporun devamlı hücumları Beşiktaşın da artık vaziyeti kurtarmak isteyen gayretli çalışmasıyla geçiyor. Top bazan Demirspor kalesine dayanıyor. Bu müddet zarfında Ankara şampiyonunun kalesi çok sıkışık vaziyetlere düşüyor. Fakat Demirspor müdafaası her defasında da iyi anladığı Beşiktaş forvetinin ortadan yarma hareketini muvaffakiyetle püskürtüyor ve fırsat vermiyordu. Maamafih, bu vaziyette çok devam etmiyor ve yeniden vaziyete hâkim olan Demirspor açık ve serbest bir oyunla ve daha ziyade açıklar vasıtasıyla hücumu geçerek Beşiktaşı müşkül vaziyetlere sokuyordu. Artık maçın sonlarına yaklaşıyoruz. Beşiktaş son gayretle oynuyor. Fakat oyun başlangıcındanberi âdeti ısrarla ortadan oynamaları bir fayda temin etmiyor. Ankaralılar da 2-0 üstünlüğün verdiği hızla aynı tempoyu muhafaza ederek oyuna devam ediyorlar. Ve oyun netice değişmeden İstanbul şampiyonunun mağlûbiyeti ile nihayet buluyor.

(Devamı 11 incide)

Manisa Halkevinde

Her şube muntazam bir faaliyetle çalışmalarına devam ediyor

Manisa, (Hususi) — Vilâyeti. miz halkevi verimli çalışmalarına güzel bir metod dahilinde devam etmektedir. Halkevi başkanı Azmi Önakin ile yaptığımız mülâkatta evin çalışması hakkında aşağıdaki malûmatı verdi:

— Evin her kolundan aranan randıman çok iyidir. Bir yıl içerisinde başarılan işler de iyi netice vermiştir. Halk ve gençlik Eve karşı ısınmıştır. Kitapsaray kültürel bakımdan muhitimiz için verimli olmaktadır. Yardım ve sosyal kolu tarafından umuma açılan sosyal hastalıklar sergisi büyük bir alâka ile karşılanmıştır.

Herkesin muayenesi için bir dispensar açtık. Memleketimiz doktorlarının bu hususta büyük alâkaları ile muayyen günlerde müracaatçıları muayene edilmektedir. Fakir ve kimsesizlerin ilaçları temin olunuyor. Sosyal bakımdan bu memleketimiz için çok verimli olmuştur diyebilirim.

Evimizin gösterit kolu şimdiye kadar birçok piyesler temsil etmiştir. En son olarak Vazife piyesini temsil etmiştir. Ayın 23 ünde de Hisseî Şayia piyesini temsil edecektir. Gençler provalarını bir düzen altında yapmaktadır.

Her on beş günde bir konferans verilmekte, şehrin muhtelif yerlerine konuşmuş olan hoparlörlerle muntazaman halka duyurulmaktadır.

Zonguldak Halkevinde Hâmid ihtifali çok güzel oldu

Zonguldak, (Hususi) — Ulu Türk şairi Abdülhak Hâmidin ölümünün yıldönümüne rastlayan 13 Nisan Perşembe günü akşamı Zonguldak Halkevinde zengin programlı toplantı tertip edilmiştir.

Halkevi Başkanı Akın Karauğuz, bir söylevle toplantıyı açmış, büyük Hâmidin ruhuna saygı olarak ayakta üç dakika susulmuştur.

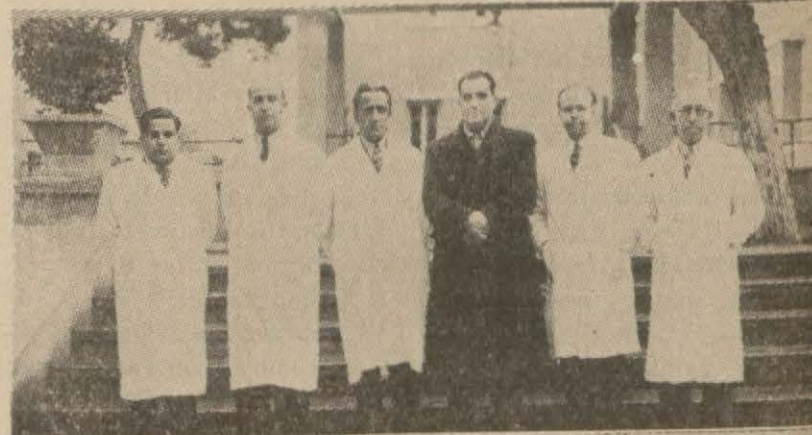
Dil - Tarih - Edebiyat komitesi başkanı Hilmi Uluğ Hâmidin hayatını ve gösterit şubesi başkanı Şadi Varlık Şairin dehasını ve sanat felsefesini anlatmış, dershaneciler ve kurslar komitesi başkanı Sedat Ataman Hâmidin eserlerinden parçalar okumuştur.

Sedat Ataman ve Şadi Varlığın bu temsilde gösterdikleri büyük muvaffakiyet, sürekli alkışlarla umumî bir takdir ifadesi toplamıştır.

Ulusol ekonomi ve tutum kurumunun kültürel bir filmi gösterilmiştir.

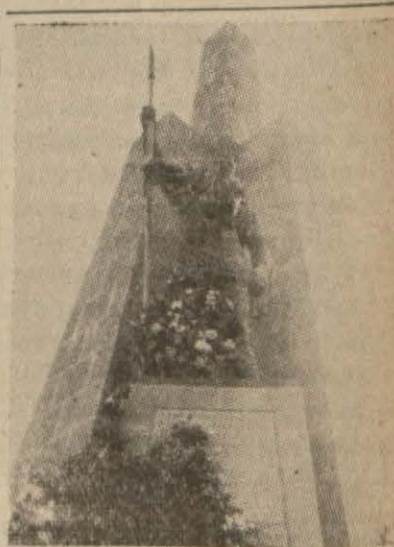
Salon büyük bir halk kütlesile dolup taşmıştır.

Diğer taraftan halkevi, yeni yılın birinci üç aylık programıyla kararlaştırdığı Yunus Emre, Namiik Kemal, Mehmet Akif, Farabi,

Manisada Halkevinde çalışanlar (ortada Ev başkanı Azmi) ve hava hücumlarından korunma kursuna iştirak edenler.

Geçen gün merhum şair Hâmid için bir ihtifal yapıldı. Koca Sinan'ın ölümünün 351 inci yıl münasebetiyle de bir ihtifal tertip edildi ve birçok hatipler söz söylediler. (Devamı 11 incide)

Kubilây ihtifali

Merasimde şehidin anası ve çocukları da bulundu

İzmir, (Vakit) — Bu hafta Memende Ay - Yıldıztepe mevkiinde inkılâp şehidi Kubilây ve arkadaşları adına dikilmiş olan âbide önünde toplanan on binlerce halkın iştirakiyle muhtelif vilâyet ve kazalardan gelen heyetler tarafından büyük ihtifal yapılmıştır. Tolebe ve izcilerin de kalabalık şekilde iştirak ettiği bu seneki ihtifalde Kubilâyın anası, hemşiresi ve çocukları da bulunmuşlardır. Yukarıdaki resimler, bu ihtifale ait muhtelif intibaları göstermektedir.

Sedat Ataman Hâmidin şiirini okuyor..

Zekâî Dede adlarına edebiyat ve müzik geceleri için hararetle hazırlık halindedir.

Halkevinin bütün şubelerinde, çalışma hızı artmıştır. Gelecek hafta içinde geniş programla bir köy gezisi yapılacak, Vali ve Partî başkanı Halit Aksoy başta olarak Parti ve halkevi mensuplarından büyük bir kütleye, bu geziye katılacaklar.

Hal' ve köylü hizmetleriyle yakından teması ve alâkalı mütehasıslar, hekimler ve halkevi unsurları, bu gezide vazife alacaklardır.

Demirspor ve Beşiktaş takımları maçtan evvel bir arada

Vakitın bir saşfalık büyük hikâyesi

KATİL KİM?

Çeviren:

MUZEFFER ACAR

Hasta bakıcı büyük bir ihtimamla yatağa yaklaştı, çok nazik bir hareketle: — Buyurun Kâzım Bey ilâcınız..

Dedi.. Kâzım Kemal yatağının içinde kırırdadı, sonra bir yeri acı-mış gibi kalın kaşlarını çat-tı.. Hasta yatağında günden güne kurumakta olan bu ihtiyaç da eski güzelliğin kaybolmamış izleri vardı.. Bugün uzamış gö-rünen kemikli parmakları, çı-kırık elmacık kemiklerinin üze-rinde derin oyuklardan bakan gözlerinde hayata bağlanmak sı-tiyen bir mana okunuyordu..

Küçük hasta bakıcı şefkat dolu gözlerle hastasına baktı, gülümsedi.. Bu bakış okadar cana yakındı ki Kâzım Kemal'in de kuru dudakları oynadı, sol-gun yanaklarında bir tebessüm uçtu..

— Benim gibi aksi tabiatlı bir adama bu kadar sabırla bak-mak doğrusu büyük bir meziyet kızm..

Ahter, tatlı bakışlarını hasta-ya çevirdi, sonra itiraz etti:

— Fakat rica ederim.. Ben vazifemi yapmağa gayret ediyorum.. Sizin gibi faal bir insanın bu kadar zaman yatakda kal-masının ne kadar acı olduğunu takdir edebilirim.

Kâzım Kemal'in bakışı da dü-şüncesi gibi karardı.. Bu sözler onu altüst etmişti. Kâzım Ke-mal gibi büyük bir tüccarın, böyle gülünç, manasız bir has-talık sebebiyle uzun müddet iş-lerinden uzak kalması hakika-ten hoş değildi. Fakat bu mana-sız hastalık da ne idi sanki?.. Doktor geçinen bir çok zevat kendisini tedaviye yeltenmişti.. On beş gündenberi de bu oda-nın içine hapsolmuş, bir yere kıpırdıyamıyordu..

Bir müddet evvel biraz isti-rahat etmek için Çatalca'da ki yeğeni Keşfinin yanına gitmiş, bu menhus hastalığa orada ya-kalanmıştı.. Kâzım Kemal sayı-lı bekârlardan idi, dünyada bir tek yeğeninden başka kimsesi yoktu. Hastalık kasyan etmekle başlamış, Kâzım Kemal bir yan-dan da vücudunun yavaş yavaş soğuduğunu hissetmişti.. Keş-finin karısı Mebrure büyük bir hassasiyetle Kâzım Kemal ile alakadar olmuş, başında perva-ne gibi dönmeğe başlamıştı.. Fakat Kâzım Kemal'in bakış-la-rında bir tek mana okunuyordu: Zehirlenmiş olmasından şüphe-leniyordu..

Bu şüphe aklında yer edince Kâzım Kemal derhal İstanbul'a inmek istedi.. Yeğeni ve gelini buna şiddetle mani olmağa ça-lıştılar. Mebrure şefkatle boy-nuna sarılıp yalvarmağa başla-yınca Kâzım Kemal'in taham-müllü taştı.. Bu yapmacıkları çe-kemedi:

— Evet muhakkak ki çok hastayım.. Fakat hemen sevin-meyin.. vasiyetnamemde ne ya-zılı olduğunu bu kadar kat'iyet-le biliyorsunuz da..

Diye yüzlerine bağırarakdan kendini men edemedi.

Bu sözler hepsini şaşırtmıştı. Mebrure hıçkırıkla hıçkırık ağla-yarak:

— Görüyormusun Keşfi, Am-can ne demek istiyor?.. Bizim kendisini zehirlemeğe teşebbüs etmiş olduğumuzu ima ediyor.. Keşfi bu iddiaya itiraz ede-cek oldu, yutkundu, sarardı.. Kâzım Kemal de bir şey söyle-medi..

Bu münakaşadan birkaç gün sonra nihayet Kâzım Kemal Çat-alcadan ayrılmıştı.. Daha doğ-rusu ayrılmamış, bir otobüse

atlayarak İstanbul'a kaçmıştı.. Bu firar Keşfinin evinde mühim bir hadise oldu.. Daha amcası evden çıkıp köşeyi döntünce e-sasen gerilmiş olan sinirler bir-denbire boşandı.. Keşfi karısı-nın bu hareketini affetmiyordu:

— Apdal.. Dedi.. Zaten senden başka birşey beklenmezdi.. Artık mirası rüyada bile göre-mezsin..

Mebrure kocasının ithamını anlamıştı:

— Nasıl.. Dedi.. Beni amcamı zehirlemiş olmakla mı itham ediyorsun?.. Bu hareketi herhal-de sen yapmış olmalısın..

— Yalan söylüyorsun.. Hem de yalan söylediğini pekâlâ bi-liyorsun..

— Katil..

— Yalancı karı..

— Amcamı zehirlemiş olduğ-u nu inkâr mı ediyorsun?..

— Hayır.. Ben amcamı zehir-lemeğe teşebbüs etmiş değilim..

Hakikatte düşüncelerinde okadar samimi idiler ki hiddet-leri birden yatıştı:

— Mebrure, zehirlememiş ol-duğuna beni temin edebilir mi-sin?..

— Seni nasıl temin edeyim-ki.. Ben birşey yapmadım inan bana. Ya sen..

— Ben de yapmadım Mebrure seni temin ederim.

— Şu halde kim yaptı?.. Aş-çı kadın olmasın?..

— Haydi benim Mebrureci-ğim, meseleden bir polis roma-nı çıkartma.. Aşçının ne menfa-atı olacağı ki.. Sen veya ben ol-madıkdan sonra..

Mebrure gülerken:

— Keşfi bu bunak bizi okadar şaşırttı ki en yakın hakika-tı göremedik..

— Nasıl?..

— Tabii.. Meselâ amcam ha-kikaten hasta olamaz mı?..

Keşfi güldü.. Nasıl olmuş-da bu akıllarına gelmişti..

— Hakım var karıncığım.. Dedi.. Bu ihtiyaç deli iki gün sonra ayağa kalkacak ve yap-mış olduğu hatayı anlayacak.. — Evet.. Fakat aksi takdirde mirasa veda edeceğiz.. Hastal-ığı devam ettiği takdirde muhak-kak ki bizim menfaatimize tan-zim edilmiş olan vasiyetname-yi bozacaktır..

* * *

Kâzım Kemal Çekmece'de otobüsten eski bir taksi-ye geçip İstanbul'a geldiği za-man doğruca bir arkadaşının i-dare ettiği kliniğe koşmuştu..

Doktor Ali Adnan, Kâzım Kemale nazaren çok gençti, fak-at fevkalâde sevgişirler ve Kâ-zım Kemal de bu alışkan arka-daşına fazlasıyla itimat ederdi. Başından geçen vakaları bütün tefferrüatıyla anlattı. Yeğeni ile karısının kendisini zehirlemi-yi niyet etmiş oldukları artık bir fikri sabit haline gelmişti..

Sihhati yerine geldiği zaman va-siyetnamesini yeniden yapacak, bu nankör yeğene bir şey br-rakmayacak, bütün servetini hay-ır müesseselerine, hastahane-lere terkedecekti..

Kâzım Kemal doktor arkaş-ına içini döktükten sonra dik-katle muayene olundu, röntgen yapıldı ve neticede bir şey bu-lunamadı.. Doktor Ali Adnan e-lini dostça Kâzım Kemal'in omu-zuna koyarak:

— Şifaya yuz tutmuşsunuz, dostum. dedi. Burada kalmanızı mu-cip hiç bir sebep yoktur.. Evinizde bir müddet istirahat e-

diniz.. Size bakmak üzere bir de hastabakıcı veririm. Arzu et-tiğiniz kadar yanınızda tutar, sonra yollarsınız.. Yalnız sizden bir tek ricam var.. Allah aşkına meselelere bir facia şekli ver-meyin ve vasiyetnamenizi boz-mayın.. Hiç günahları olmayan bu zavallıları zarara sokmakta ne mana var.

Dedi.. Kâzım Kemal hâlâ ka-ni olamamıştı:

— Mebrürayı asla affedemem. Keşfi benim servetimin irgeç kendilerinin olacağı hakkında teminat vermeden evlenmeğe razı olmamıştı.. Belki bu serve-tin ellerine geçmesinin gecik-mesinden sıkılmıştı.. Keşfi za-yıf iradeli bir çocuktur.. Tesir etmiştir..

III

Kâzım Kemal ilâcını içtikten sonra:

— İşte on beş gündür yatıyo-rum.. Doktor üç gün sonra aya-ğa kalkacağımı beni oyalamak için mi söyledi..

Diye inledi..

Ahter hastanın ellerini avuç-ları içine aldı.. Eller sıcak ve terli idi.. Hasta yeniden inledi:

— Ahter kızım, dedi.. Bu men-hus hastalık hiç de geçeceğe benzemiyor.. Bir müddet daha devam ederse öyle zannediyo-rum ki her şey nihayete ere-cek.. Sizin göstermiş olduğunuz bu bağlılığın, bu kibarlığın kar-sılıksız kalmasını istemiyorum. Kâtibime telefon ediniz, yarın gelsin.. Vasiyetnamemi yeniden tanzim edeceğim.. Son günlerim de büyük bir sabır ve nezaket-le her işime koşan bu sarışın meleği memnun etmek istiyorum..

Ahter, alıral, morumur oldu:

— Kâzım bey neler söylüyorsunuz?.. Benim size hiç bir hak-kım geçmedi ki.. Ben yalnızca vazifemi yapmağa çalışıyorum.. Hem sizden çok rica ederim, her şeyden evvel ailenizi düşünün.. Hem canım bu vasiyetnameden şimdi ne münasebet bahsedelim Ben sizi dünden daha iyi görü-yorum.. Bu vasiyetname mese-lesini birkaç sene sonra düşü-nürsünüz..

IV

Hakikatte ise Kâzım Ke-mal hiç de iyiye doğru gitmiyordu. Bilâkis gittikçe fe-nalaşıyordu.

Yeniden kasyan etmeğe baş-lamıştı.. Bir deri bir kemik kal-mış olan bacakları fena halde ağrıyordu.. Üstüyle, soğuk soğuk tor döktüyordu..

Böyle bir günde odasında te-lefonda ufak bir tadilat yapmak üzere gelen memur da fena halde canını sıkıyordu..

Memur telefonlarında bütün şebekeyi muattal bırakan bir bo-zukluğu tamer için şirket tara-fından yollanmış olduğunu söy-lemişti.. Kâzım Kemal böyle mazeretleri kabul etmezdi, fak-at bu hasta halinde itiraz e-decek kuvvete malik değildi.. Sonra o gece noteri bekliyordu, sinirlenmekte mana yoktu.. E-sasen yeğeni ile gelininin ken-disini zehirlemiş olduklarına kat'î kanaat getirmiş idi.. Asa-bı bozuktu. Akşam olmasını bek-liyor, vasiyetnamesini nasıl ye-niden tanzim edeceğini düşünü-yordu.

Kâzım Kemal, Keşfi ile Mebrüranın aynı gece İstanbul'a, hattâ kendi evine gelmiş olduk-larından, ve hattâ hemen yanın-daki odada hasta bakıcı Ahter ile uzun bir mücadeleyle giriş-tiklerinden, nihayet Ahter'in ka-ti bir lisanla hastanın hiç kim-seyi kabul etmediğini, bilhassa şüphe etmekte olduğu yeğeni ile Mebrürayı katiyen görmek istemediğini söylediğinden, ve tam bu sırada noter ile kâtib-i gelmiş olduklarından Keşfi ile Mebrüranın saklandıklarından katiyen haberdar değildi..

V

Bu vakanın ertesi günü Kâ-zım Kemal feci ihtilâflar içinde öldü.. Bu sefer de şayanı hayret bir hadise ortaya çıktı.. Keşfi ile Mebrürayı vasiyetname açıl-mazdan evvel Kâzım Kemale o-top-si yapılmasını teklif etmiş-lerdi..

Adliyenin muvafakati üzeri-ne yapılan otopsi neticesinde Kâzım Kemal'in tedricen artan arsenik ile zehirlenmiş olduğu meydana çıktı.. Fakat vasiyet-name açıldığı zaman meselenin içyüzü öğrenildi.. Noter vasiyet-namede şu cümleleri okumuş-tu:

“Ben Türkiye cumhuriyetinin vatandaşı Kâzım Kemal beden-ine ve aklın tamamen sıhhatte olarak, yeğeni Keşfi ile kar-sısı Mebrüranın beni zehirlemiş olduklarını itiraf ediyor ve ken-dilerini mirasından mahrum bırakarak servetimi şöylece tak-sim ediyorum:”

VI

Polis müfettişi Kudret Bulur, Keşfiye tuhaf tuhaf baktı, son-ra alaylı bir sesle:

— Demek amcamızı sizi itham ediyor.. Halbuki siz de başkala-rını suçlu görüyorsunuz.. Nite-kim bunun için otopsi yaptırdı-nız değil mi?.. Doğrusu güzel bir manevra..

— Eğer ben birisini itham e-diyorsam bu sebepsiz değildir Kudret bey.. Sizi temin ederim ki bir tesadüf eseri olarak ha-kiki suçluları keşfedebildim. Suçluları diyorum.. Çünkü iki ta-nedir..

— Tabii amcamızın servetini bıraktığı kimseler değil mi?..

— Muhakkak.. Doktor Ali Adnan ile hastabakıcı Ahter..

— Evet, Ahterden şüphe et-mek doğrudur.. Fakat Ali Ad-nanın bu işte ne rolü olabilir ki?..

— Ahter Doktor Ali Adnanın gizli nişanlısıdır. Bu mesele hal-olduktan sonra da evlenecek-lerdir. Rica ederim müsaade buyurun her şeyi anlatayım, o zaman siz de benim gibi hak-ikati tamamen öğrenmiş olaca-sınız.

“Amcamın gittikçe ağırlaş-tığını öğrendim, artık bizden şüphe etmeyeceğine kanaat is-tirerek Mebrüre ile birlikte İs-tanbula geldik.. Hastabakıcı amcamın çok kat'î emirler ver-miş olduğunu ileri sürerek bizi kendisiyle temastan menetti.. Her nedense bu ihtiyara veda etmeden evden ayrılmak istemi-yordum.. Ne diyelim.. Her hal-de hissi kabilevuku olacak.. Bu sırada amcamın odasına bir te-lefon memurunun girdiğini gör-düm.. Biz de karım ile birlikte hastanın yattığı odanın bitiş-i-ğinde bulunuyorduk.. Telefon

memuru amcamın baş ucunda telefona bir mikrofon raptetmiş idi.. Memuru istisvap ettim, ev-velâ gizledi, sonra hakikati itir-af ettim.. O da ölüm döşeginde o-lan bir hastanın telefonuna mik-rofon bağlanmış olmasına hiç bir mana veremiyordu.. Fakat patronu tarafından yollanmış olduğu için vazifesini yapıyor-du. Kendisini biraz sıkıştırdın-ca patronunun ismini ve adre-sini de verdi.. Artık işim tamam olmuştu.. Bilmem amcamın ya-zıhanesini bilir misiniz?.. Du-varlar baştan aşağı göz göz ha-lılarla süslüdür.. Ancak bu ha-lıların birinin arkasında ufak bir geçit bırakılarak oraya bir musluk konmuştur.. Amcam yorgun olduğu zamanlar dışa-riya çıkmaz, bu muslukta elle-rini yıkardı.. Bu aralığa karımı soktum.. Ben gelinceye kadar yerinden kıpırdamamasını, su-sarak etrafı kontrol etmesini söyledim. Sonra derhal fırılıya-rak mikrofonu yerleştiren işç-i-nin patronuna gittim..

— Affedersiniz.. dedim, Kâ-zım Kemal beyin evine mikro-fon yerleştirilmesini istemiş o-lan zat tarafından geliyorum.. Son dakikada bunun lüzumsuz olduğuna karar verdim..

— Fakat çok geç.. Şimdi tes-i-sat tamamlanmış olmalıdır..

— İşte felâket.. diye söylen-dim. Şimdi muhakkak fena hal-de sinirlenecek.. Tam vaktinde yetişebileceğim.. Ümit ediyordum.. Ne yapalım başa gelen çekilir.. Kendisine telefon et-memize imkân var mıdır?

— Tabii, niçin olmasın..

— Yalnız ben bu zatın ne is-mini, ne de telefon numarasını bilmiyorum.. Bu işe vasıta ol-dum, arada ufak bir komisyon alıyorum..

— Ne yazık ben de ismini bil-miyordum.. Parayı peşin verdi.. Sonra telefon numarasını bira-karak neticeden kendisini ha-berdar etmemi söyledi.. Tesisa-tın bugün öğleye kadar bitmiş olmasını istiyordu.. Şimdi ken-disine her şeyin hazır olduğunu bildirmem lazım.. Maamafih is-tererseniz bu vazifeyi siz de ya-pabilirsiniz..

Telefon numarasını verdi.. Derhal kendisini buldum:

— Bendeniz Kâzım Kemal be-yin evine mikrofonu koyan memurum.. Her şeyin bittiğini haber veriyorum..

Dedim.. Öteki taraftaki ses tatmin edilmiş bir şekilde cevap verdi:

— Teşekkür ederim. Patronu-nuza telefon ederim, size dol-gun bir bahış versin..

Oradan çıktıktan on dakika sonra aynı numarayı yeniden a-radım.. Bu sefer bir kadın sesi cevap verdi. Ben:

— Doktor Ali Adnan ile görüş-mek istiyorum.. dedim.

— Maalesef efendim.. Henüz çıkmışlar..

Bu cevabın bence ehemmiye-ti yoktu, meseleyi esasen anla-mıştım..

Polis müfettişi Kudret Bulur Keşfinin sözünü kestti:

— Fakat ben bir şey anlama-dım.. Doktor Ali Adnanın amca-nızın katili olduğuna nereden hükmediyorsunuz?..

— Bu çok basit müfettiş bey.. Amcam bizden büyük bir şüphe ve nefret içinde ayrılmıştı.. Mu-hakkak ki ilk rastladığı insana bu şüphesinden bahsedecekti.. Amcamın Çekmece'den bindiği otomobil kendisini doğruca dok-

tor Ali Adnanın kliniğine götür-müş.. Ali Adnan amcamın eski dostudur.. Amcam kendisini ze-hirlemiş olduğumuzdan şüphe-lendiğini ve bizi mirasından mahrum edeceğini söylemiştir.. Doktor Ali Adnan borç içinde-dir.. Derhal bu vaziyetten istifa-deyi düşünebilir.. Amcam eğer bu zehirleme hadisesinden eba-setmemiş olsaydı Ali Adnan bö-y-le bir cinayeti asla düşünemez-di.. Doktor katil değildir.. Tab-rik edilmiştir.. Amcam bizi mi-rasından mahrum edeceğini söy-ledikten sonra servetini hayır müesseselerine bırakacağını da söylemiştir.. Meselâ bu müesse-se doktor Ali Adnanın kliniği o-lamaz mı?..

İşte amcam bu sözlerle ölüm kararını imzalamış oldu.. Dok-tor Ali Adnan için hiç bir teh-like mevzu bahis olamazdı.. Amcam vasiyetnamesinde na-sılsa beni itham edecekti.. An-cak hastanın şüphesinin dağıl-masına meydan vermemek lâ-zımdı.. Bunun için de derhal tedrici surette zehir vermek i-cap ediyordu.. Bu işi yapacak birisi lazımdı.. Ali Adnan klini-ğinde küçük kibar bir hastaba-kıcı vardı.. Doktora çılgınca A-şkı.. Uzun zamandanberi Al-lah gibi taptığı bu erkeğin na-zarı dikkatini celbetmeğe çalış-ıyordu.

Doktor, hastabakıcıyı odası-na çağırdı.. Vazifesini izah etti.. Ahter evvelâ ağladı, bu namus-suzca teklife isyan etti.. Fakat doktor kendisine aşktan, ser-vetten bahsetti.. Bu muazzam servet ile kuracakları müstak-bel yuvayı anlattı.. Ahter ne de olsa kadındır, zayıftır.. Bahu-s doktoru da sevmektedir. Vazifeyi kabul ediyor.. Amcamın hastabakıcısı oluyor.. Amcamın o kadar itimadını kazanıyor ki, mirasın mühim bir kısmı ken-disine terkediliyor.. Ancak bir yandan zehrin miktarını artırı-mak, diğer taraftan da bir an evvel vasiyetnameyi yenilemek lazımdır. Her şey yoluna giri-yor..

Noter davet olunmuştur.. An-cak son dakikada doktoru da bir şüphe sarıyordu.. Ya mirasa konamaz da Kâzım Kemal bir hiç için zehirlemiş olursa..

Bu düşünce ile yeni vasiyet-namenin ne şekilde tanzim edil-diğini tamamen bilmesi icap et-tiğini takdir ediyor.. Bunun i-çin ne yapmalı?.. Muhakkak ki noter hastabakıcının daima yan-larında kalmasına müsaade et-miyecektir. Bir tek çare bulu-yor: Mikrofon..

Derhal tesisatı yaptırıyor.. Sonra noterin geleceği saati bek-liyor.. Hemen noterin arkasın-dan eve giriyor.. Hastanın meş-gul olduğunu öğrenince sinir-leniyor, bağıriyor, hattâ ayağını yere vurarak çok mühim rande-vuları kaçıracağını söylüyor, fak-at yanındaki odada hastanın işinin bitmesini beklemekten de geri kalmıyor..

Müfettiş Kudret Bulur: “Fa-kat siz bunları nereden biliyo-rsunuz” demek ister gibi güldü.. Keşfi bu tebessümün manasını anlamıştı. İzah etti:

— Müfettiş bey, karımın yazı-hanedeki halının arkasında giz-li olduğunu unutmayın.. Mebrürâ bulunduğu yerden konu-sulanları duyduğu gibi, ufak bir hareketle konuşmaları da gö-recek vaziyeteydi..

Vakadan sonra karım ile bu-luştüğumuz zaman zavallı ağıl-yarak boynuma atıldı:

— Gördün mü Keşfi, amcam bizi mirastan mahrum etti..

(Devamı 11 incede)

POKER traş bıçakları en sert sakalı bile yener ve cildi yumuşatır.

POKER TRAŞ BIÇAĞI

Her yerde **POKER** traş bıçaklarını ıstarla isteyiniz.

Yeni Millet Meclisi Binası inşaatının Münakasa ilanı.

T. B. M. M. İnşaat Komisyonundan:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankarada, Yenışehirde Devlet mahallesinde yapılacak yeni Millet Meclisi binası inşaatı. Keşif bedeli: 5.779.659 lira 30 kuruştur.

2 — Eksiltme 30 Mayıs 1939 salı günü saat "15 on beş" te T. B. M. M. İnşaat komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılabılır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna dair diğer evrak ve plânlar 50 lira bedel mukabilinde T. B. M. M. İnşaat Komisyonundan alınabilir.

4 — Eksiltmeye girmek isteyenler 2490 numaralı arttırma ve eksiltme ve ihale kanunundaki şeraitten maada, en geç müna. kasadan beş gün evveline kadar İnşaat komisyonuna istida ile müracaat ederek bir ehliyet vesikası almalı ve bu vesikayı da teklif mektuplarıyla beraber komisyonaya vermeleri şarttır. Bu tarihten sonra müracaat edenlere vesika verilemez. Ehliyet vesika. sı alabilmek için istida ile beraber aşağıda yazılı vesaiki komisyonaya tevdi etmeleri lâzımdır.

Komisyon tarafından inşaatın yapılması kendilerine ihale edilenler "a, b, c, d" fıkralarında yazılı bulunan vesikaları veya. hut noterlikçe musaddak suretlerini komisyonaya tevdi edeceklerdir. Bu evrak inşaatın hitamile kabulü katı muamelesinin yapılmasma kadar muhafaza ve teminat ile beraber iade edileceklerdir. Bu vesikalar da mukavelelerin mütemmimdirler.

A — Şirketin ismi, şirketin sahipleri, noterlikçe musaddak mali ve fennî hissedarları ve bu hissedarların bu işin hitamına kadar müşterek olacaklarına dair noterlikçe musaddak bilhassa bu iş için hususî şirket mukaveleleri.

B — Mütteahhidin yaptıkları mimarî kıymeti haiz olan işle. rin listesini, bunların bedellerini ve işi verenler tarafından tan. zım olunan ve hüsnü suretle taahhüdünü ifa ettiğine ve yaptık. ları binalarda hiç bir ârıza olmadığına dair bonservisler.

C — Fennî hissedarın lâakal "500 000" beş yüz bin lira be. dahilinde mimarî kıymeti haiz bir tek binayı müteahhit veya müte. ahhidin inşaat başmühendisi veya başmimarî olarak yaptırmış olduğuna dair vesika.

D — Vesaike müstenit mali vaziyetin beyanı.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 187.139 lira ve 78 kurusluk muvakkat teminat vermeleri.

6 — İsteklilerin teklif mektuplarını 2 inci maddede yazılı sa. atten bir saat evveline kadar T. B. M. M. İnşaat komisyon reis. liğine numaralı makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir.

Postacı olacak gecikmeler kabul edilmez. (1304) (2461)

DB DENİZ BANKASI

MERSİN POSTASI

21 Nisan Cuma günü Mersin hattına kalkacak olan (TARİ) vapuru yalnız bu sefere mahsus olmak üzere Cuma günü saat 17 de Galata Rıhtımından kalkacak ve Pazar sabahı İzmir'e varacaktır.

Demir Köprü inşaatı Nafia Vekâletinden:

1 — Tunceli Vilâyetinde Elâzığ — Erzincan yolu üzerinde. ki "Mamiki", köprüsü üst yapısmın demir olarak inşaatı (37.800) lira keşif bedeli üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarıl. mıştır.

2 — Eksiltme 31—5—939 tarihine müsadir çarşamba günü saat (16) da Nafia Vekâletinde Şose ve köprüler reisliği odasın. da yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak (189) kurus mukabilinde adı geçen reislikten alınabilir.

4 — İsteklilerin eksiltme tarihinden en az sekiz gün evvel bir istida ile Nafia Vekâletine müracaatla bu gibi inşaatı yap.abileceklerine dair ehliyet vesikası almalı ve bu vesikayı da teklif mektuplarıyla beraber komisyonaya vermeleri şarttır. Bu tarihten sonra müracaat edenlere vesika verilemez. Ehliyet vesika. sı alabilmek için istida ile beraber aşağıda yazılı vesaiki komisyonaya tevdi etmeleri lâzımdır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin dördüncü maddede bahsedilen vesika ile ticaret odası vesikasını ve (2835) liralık muvakkat te. minatlarını havi olarak 2490 sayılı kanunun tarifati dairesinde hazırlıyacıkları kapalı zarflarını ikinci maddede yazılı vakitten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine vermeleri riuktazidir. (1266) (2423)

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

1 — Ankara radyosu için biri (200) diğeri (125) lira ücret. le iki spiker alınacaktır.

2 — Taliplerin lise mezunı olması ve telâffuzlarının düzgün seslerinin mikrofona müsait bulunması bilhassa dilimizi çok iyi bilmeleri ve konuşmaları lâzımdır.

4 — Aynı evsafata olanlar arasında yabancı dil bilenler ve yüksek mektep mezunları tercih edilecektir.

4 — Taliplerin 1 Mayıs 939 tarihine kadar istida ile P. T. T. umumî müdürlüğüne müracaatları. (1408) (2651)

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 15 / 4 / 1939 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa:			Sermaye		15.000.000,—
Altın safı klogram 17 162 832	24.140.896,07		İhtiyat akçesi:		
Banknot	17.163.808,—		Adl ve fevkalâde	2.712.234,11	
Ufaklık	1.274.302,02	42.579.006,09	Husust	6.000.000,—	8.712.234,11
Dahildeki Muhabirler:			Tedavüldeki Banknotlar:		
Türk lirası	573.405,21	573.405,21	Deruhte edilen evrakı naktiye	158.748.563,—	
Hariçteki Muhabirler:			Kanunun 6,8 inci maddelerine		
Altın: safı klogram 9 054 614	12.736.038,33		terine tevfiikan hazine tara.		
Altına tahvili kabul serbest			fından vaki tediyat	10.477.206,—	
dövizler	10.356,72		Deruhte edilen evrakı nak.		
Diğer dövizler ve borçlu			diye bakiyesi	142.271.357,—	
kliring bakiyeleri	15.762.941,44	28.509.336,49	Karşılığı tamamen altın olarak		
Hazine tahvilleri:			ilâveten tedavüle vaziedilen	19.000.000,—	
Deruhte edilen evrakı nak.			Reeskont mukabili ilâveten		
diye karşılığı	158.748.563,—		teda. vazied.	75.000.000,—	236.271.357,—
Kanunun 6-8 maddelerine			Türk lirası Mevduatı:		21.569.116,97
tevfiikan Hazine tarafından			Döviz Taahhüdâtü:		
vaki tediyat	16.477.206,—	142.271.357,—	Altına tahvili kabul dövizler	3.875,22	
Senedat cüzdanı:			Diğer dövizler ve alacaklı		
Ticari senetler	115.479.770,23	115.479.770,23	kliring bakiyeleri	30.686.959,50	30.690.834,72
Esham ve tahvilleri cüzdanı:			Muhtelif		99.700.063,36
Deruhte edilen evrakı nak.					
A- İhtiyenin karşılığı esham ve	41.553.042,81				
tahvilleri itibarı kıymetle					
B- Serbest esham ve tahviller:	7.944.397,05	49.497.439,86			
Avanslar:					
Hazineye kısa vadeli avans	7.913.000,—				
Altın ve döviz üzerine . .	230.525,32	16.043.634,44			
Tahviller üzerine	7.900.129,12	4.500.000,—			
Hissedarlar		12.480.636,84			
Muhtelif					
Yekûn		411.943.606,16	Yekûn		411.943.606,16

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren:

İskonto haddi % 10 Altın üzerine % 2

Dün ve Yarın Tercüme külliyyatı

Satış yeri:

VAKIT KİTAPEVİ

1-10 kitaplık birinci seri

Numara	Kurus
1 Safo	100
2 Aile Çemberi	100
3 Ticaret, Banka, Borsa	75
4 Devlet ve İhtilâl	75
5 Sosyalizm	75
6 J. Rasin külliyyatı I	75
7 İşçi sınıfı ihtilâli	60
8 Ruhi hayatta lâşuor	60
9 İsfahana doğru	100
10 J. Rasin külliyyatı II	75
	795

Bu serinin fiyatı 795 kurus. tur. Hepsini alanlara % 20 iskonto yapılır. 236 kurusu peşin alındıktan sonra kalan 4 lirası ayda birer lira öden. mek üzere dört taksite bağla. nır.

Dr. Hafız Cemal LOKMAN HEKİM
Dahiliye mütehassısı,
İstanbul Divanyolu,
No. 104, Tel: 22398

Dr. Necaettin Atasagun
Sabahları 8.30 a kadar; akşamları 17 den sonra Lâleli Tayyare Ap. Daire 2; No. 17 de hastalarını kabul eder. (Telefon: 23953)

ZAYI
7 tonluk Şen motörüne ait kazancı zayı ettim. Yenisini alacağumdan hükmü yoktur. — Osman (K.İ. 64)

SAHİBİ: ASIM US
Nesriyat Müdürü: R. Ahmet Sevgili
Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

İstanbul Belediyesi İlânları

İtfaiye için lüzumu olan ve hepsine 835 lira bedel tahmin edilen 2000 metre yataklık İzmir dokuması ile 850 kilo yerli pamuk açık eksiltmeye konulmuştur. Nümunelerile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 66 lira 38 kurusluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 3—5—939 pazartesi günü saat 14 buçukta daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B) (2695)

Belediye için alınacak bir tane motosiklet 575 lira tahmin bedelile açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi Levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 43 lira 12 kurusluk ilk teminat makbuz veya mektubiyle beraber 2—5—939 salı günü saat 14 buçukta Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2577)

TÜRK TİCARET BANKASI A.Ş.

Her ayın 1 inde alacağınız faiz ile Sizi de sevindirebilir.

Türk Hava Kurumu 27 nci Tertip

Büyük Piyangosu

Birinci keşide: 11 Mayıs 939 dadır. Büyük ikramiye: 40 bin liradır. Bundan başka: 15 bin, 12 bin, 10 bin liralık ikramiyelerle (20 bin ve 10 bin) liralık iki adet mükâfat vardır.

Yeni tertipten bir bilek alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangoonun mesut ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz.

1939 Resimli Hafta

Memleketimizin en güzel ve en ucuz haftalık gazetesidir